LIETUVA

Nr. 9 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 3 Kowo (March) 1899 m. — Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE $2.00
Į UŽMARE $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka graži ai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiunciant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Karė ant Filipinų salų trakiasi toliaus. Raportai pagarsinti laikraszczluose atsiųsti amerikoniszkų kariaunos wirszinįkų paduoda wis apie naujus pergalėjimus pasikėlėlių, bet korespondencijos į Europos laikraszczius paduoda stowi dalykų wisai kitaip. Turbut paskutiniųsiuncziamos laikraszczams žinios yra teisingesnės negu raporportai amerikoniszkos kariaunos wirszinįkų. Aiszkiai matyt, kad amerikonams iki sziol nepasisekė ant filipinieczių wirszų paimti, atsėjo wėl grąžinti amerikoniszką kariauną į miesto widurį, priemieszcziuose Manillės laikuose pasikėlėliai. Swetimų krasztų konsuliai laiko padėjimą amerikonų ant Filipinų už labai sunkų. Kad ne twirczіausiai jie czia stowi, matyt jau isz to, kad filipiniecziai beweik-kasdieną kur nors užpuola ant amerikoniszkų linijų. Rods tokiuose susitikimuose ne daug kareiwių tampa užmusztų (iki sziol skaito 80 užmusztų ir 360 paszautų amerikonų), bet nuolatiniai užpuolimai alsina amerikonus, naikina jų energiją. Laiwynės wirszinįkas Dewey per telegrafą nuo Washingtono waldžių pareikalawo pastiprinimo, ypacz reikalauja, kad jam atsiųstų geriausią Amerikos kariszką laiwą "Oregon". Laikraszcziai praneszė; buk Dewey szaudė į atplaukusį į Manillės portą wokiszką kariszką laiwą "Irene". Ar teisingas tasai paskalas, tikrai nežinia. Wokietija atsiuntė į Manillę dar kitą sawo kariszką laiwą "Cieco-rienę Augustą". Per nesusipratimą, kaip sako, amerikonai ant ulyczių užmuszė 3 anglijonus augsztesnius urėdnįkus wienos angliszkos dirbtuwės ėsanczios Manillėj. Ant apsaugojimo sawo pawaldinių nuo panaszaus atsitikimo, nuo swetimų kariszkų laiwų stowinczių Manillės porte iszsodino ant kranto kareiwius. Nežinia ar tas patiks Amerikos kariaunos wirszinįkams, bet teip padarę krasztai teisinasi, kad kitokio iszėjimo rasti ne gal, amerikonai neįstengia mieste apginti kitų krasztų pawaldinių.

Ant Kubos, rodosi, tuom tarpu tyku, bet tuli kubieczių wirszinįkai pranaszauja pasikėlimą kubieczių priesz amerikonus. Nors amerikoniszkam gubernatoriui ir pasisektų perkalbėti wyriausįjį kubaniszkos kariaunos wirszinįką, jenerolą Gomezą, tai ir be jo pakilsę gywentojai priesz amerikonus. Tuli kubieczių wirszinįkai jau pradeda traukti į kalnus su sawo žmonėms, kur palauks wien progos ant pasikėlimo priesz amerikonus. Pagal paskutines žinias, jenerolas Gomez pertraukė tarybas su Amerikos pastatytu Kubos gubernatoriumi.

Maskolija.

Europos laikraszcziai pranesza apie paskutinį caro iszleistą manifestą panaikinantį priwilegijas Finlandijos seimo, arba, aiszkiaus sakant, apie manifestą panaikinantį tos kunigaiksztystės konstituciją. Tokiu budu caras mat atima Finlandijos gywentojams tiesas rėdytiesi sawiszkai, gywentojai ant toliaus turės pasiganėdinti wien tuom, ką jiems menko proto carai ir jų sudemoralizuoti urėdnįkai teiksis daleisti. Nuskriausti neteisingo caro finlandiecziai iszsiuntė į Peterburgą delegatus su praszymu nenaikinti jiems pripažintų tiesų, bet caras deputacijos suwisu nepriėmė. Toliaus carpalaikio waldžios rengia Finlandijoj tokias jau kwailas reformas, kokias jau seniai įwedė Lietuwoj arba ant Kaukazo. Pirmiausiai ketina praszalinti szwedus ir finus Helsingforso uniwersiteto profesorius ir jų wietoj paskirti maskolius, žinoma tokius, kurie Maskolijos uniwersitetams jau netinka, taigi ypatas niekiausios wertės. Teip darė antai Warszawoj, Dorpate. Įweda Finlandijoj cenzurą ant wisokių iszleidimų, kaip antai ant knigų ir laikraszczių.

Panczіojimas Finlandijos labiausiai supykino szwedus. Wisi Szwedijos laikraszcziai smarkiai peikia carą Mikalojų ir jo rengiamas Finlandijoj reformas. Szwediszki laikraszcziai reikalauja, kad už prispaudimą, kokį caras rengia dėl Finlandijos, kurioje gywena szwedai ir finai, Szwedija atsisakytų nuo dalywawimo caro užmanytame sandaros kongrese. Caro Mikalojaus rengiami Finlandijoj panczіai teip suerzino szwedus, kad dabar užtenka tikt Wokietijai panorėti, o Szwedija tuojaus susirisztu su Wokietija priesz Maskoliją; susirisz ji noriai ir su Anglija.

Matome, kad Maskolijos randas ant syk nedrysta panczіoti wisų sawo wieszpatystės krasztų, bet daro tą paeiliui: kada wieną krasztą supanczioja, tąsyk griebiasi kito. Tą maskoliams palengwina stoka sutarimo terp gywentojų panczіojamų krasztų. Kada suwirszum 60 metų atgal maskoliai pradėjo siaurinti tiesas ir panczіoti lenkus—nė lietuwiai, nė finlandiecziai, nė Latwijos wokiecziai, nė mažrusiai, nė Kaukazo nė maskoliszki gaiwalai neužtarė už lenkus; spaudžiant lietuwius, kiti Maskolijos nemaskoliszki gaiwalai tyli, jiems nerupi, rodosi, lietuwių reikalai. Tuom tarpu supanczioję lietuwius ir lenkus, maskoliai griebėsi jau Kaukazo gruzinų, latwių ir wokieczių, o dabar pasiekė jau Finlandiją. Jeigu wienok terp tų sziądien prispaustų seniai butų buwęs susiriszimas (lenkai ir finlandiecziai turėjo sawo kariauną), nėjoki carai, nė jų ministeriai nebutų iszdrysę juos panczіais apdowanoti.

Prancuzija.

Rewoliucija Prancuzijoj iki sziol neužgimė, bet waldžios persitikrino, kad wirszinįkai Patrijotų Lygos stengėsi sumiszimus pakelti. Perdėtiniai Lygos, užėję ant kiemo kariaunos kazermių, stengėsi prikalbėti kareiwius neklausyti sawo perdėtinių ir prisidėti prie rewoliucijos, numesti szwiežiai iszrinktą prezidentą Loubetą ir apgarsinti kariaunos diktaturą. Darbas wienok nuėjo ant niekų, kadangi kareiwiai ne tikt atsisakė klausyti prikalbinėtojų, bet liepė jiems eiti laukan, o kad nepaklausė—tapo suaresztuoti. Minėti perdėtiniai ir wadowai patrijotų lygos buwo parlamento pasiuntiniais, bet ant parlamento susirinkimo tapo randui pripažinta tiesa, paduoti tuos patrijotus į sudą. Potam policija padarė kratą Patrijotų Lygos namuose ir paėmė rasztus, knigas ir kitokius dokumentus. Net Paryžionys persitikrino kokios wertės ypatos priguléjo prie Lygos; per tai jos įtekmė ant žmonių sumažėjo, geresniejie sanariai isz jos pasitraukė. Ant Paryžiaus ulyczių dar wis nepasiliowė sumiszimai, tankiai atsitinka susimuszimai demonstrantų su policija. Demonstrantai iszdaužė langus keliose laikraszczių redakcijose už pritarimą atnaujinimai Dreyfuso prowos. Sumiszimai tie wienok pradeda jau mažintiesi.

Programas naujo prezidento, iszėmus pasiuntinių žydų prieszų, parlamente tapo gana prilankiai priimtas. Užrubežių laikraszcziai teiposgi gana prilankus naujam prezidentui.

Laidotuwės kuno seno prezidento atsibuwo su didelėms iszkilmėms, wien wertę kwietkų ant prezidento grabo apskaito ant 3 milijonų frankų. Isz Amerikos kwietkų nebuwo, kiti gi krasztai atsiuntė wainikus ant pasimirusio prezidento grabo. Ant szermenų atkako isz wisų krasztų delegatai.

Isz sumiszimų priesz naujai iszrinktą prezidentą norėjo pasinaudoti wisoki pretendentai ant Prancuzijos sosto, taigi sanariai Orleanų karalių giminės ir Bonapartistai.. Szalinįkai Orleano kunigaikszczio iszdalino terp žmonių daug brosziurų iszgirianczių pretendentą, teiposgi kelis tukstanczius medalių su paweikslu Orleano kunigaikszczio kaipo Prancuzijos karaliaus. Kelis tukstanczius tokių medalių policija suaresztawo. Patsai pretendentas buwo atkakęs į Belgiją, ant Prancuziszko rubežiaus, tikėdamas, kad jo szalinįkai sukels Prancuzijoj rewoliuciją, bet kad tas nepasisekė ir pretendentui nieko daugiaus neliko, kaip grįžti atgal į Turiną, Italijoj.

Widurini Amerika.

Rewoliucija, kokia buwo užkilusi republikoj Nicaragua, Widurinėj Amerikoj, priesz prezidentą Zelayą, rodosi puola, rando kariauna paėmė wirszų ant rewoliucijonierių. Jie sumuszti musziuose ant lauko, pasislėpė į Bluenfields, prisiartinus wienok czia Zelayos kareiwiams, rewoliucijonieriai praszė stowinczių porte kariszkų laiwų kapitonų: angliszko laiwo "Intrepid" ir amerikoniszko "Marietta" patarpinįkauti prie sutaikymo ir prie apstabdymo nereikalingo kraujo praliejimo. Minėti kapitonai atsiuntė telegramą prezidentui Zelaya. Jie wardu rewoliucijonierių pažada, kad tie padės ginklus, jeigu jiems bus atleista jų kaltė, jeigu jiems randas garantuos jų gywastį. Jie pažada užlaikyti twarką, saugoti priwatiszką ir rando sawastį mieste Bluenfields. Jeigu prezidentas priima tokias iszlygas, tai minėti kariszkų laiwų kapitonai pažada apgarsinti apsistojimą naminės karės. Kariawusios pusės galės pradėti toliaus tarybas ant wisiszko susitaikymo ir paliowimo karės. Zelayos wienok kariauna užpuolė ant miesto; rewoliucijonieriai pasirengę gintiesi isz wisų pajėgų.

Iszpanija.

Iszpanijos parlamentas arba kortezai tapo jau suszauktas. Ant pirmo susirinkimo buwo perkratinėjimas klausymas sandaros su Amerika. Konserwatywų partijos pasiuntiniai kaltino wisaip už nepasekmingą karę dabartinį raudą, kurisai nepasirengęs karę pradėjo. Tuli konserwatywų partijos pasiuntiniai ne tikt apkaltino wisus iszpaniszkus jenerolus ėmusius dalywumą pasibaigusioj su Amerika karėj, bet reikalawo, kad jie wisi, kaipo didžiausia priežastis pasiekusių Iszpaniją nelaimių, butų suszaudyti, neiszimant ir Cerveros. Isztikro sandaros traktatas su Amerika netapo dar užtwirtintas, bet tapo nuspręsta parengti sudą ant apkaltintų jenerolų ir laiwynės wirszinįkų. Cervera likosi jau iszklausytas. Jis sude pasakė, kad plaukė prie Kubos ne isz sawo noro, bet ant rando prisakymo, ne laukė kitokio likimo, kaip to, koks jo laiwynę pasiekė, kadangi jis gerai žinojo, kad amerikoniszka laiwynė yra daug drutesnė.

Sziaurinėse Iszpanijos prowincijose terp karlistų apsireiszkė wėl didesnis krutėjimas. Jie mat tikisi pasinaudoti isz dabartinių nesutikimų terp twirczіausių Iszpanijoj partijų, pakelti naminę karę ir paimti waldžią į sawo rankas, praszalinti mažą karalių ir jo motiną ir atiduoti sostą Dan Carlosui.

Widurini Afrika.

Kitchenero wedamos angliszkos ir egiptiszkos kariaunos sumusztas po Omdurman derwiszų pranaszas Abdullah, nutraukęs su likucziais sawo kareiwių į widurius Afrikos, ten wėl susidrutino, surinko 15–20000 naujų kareiwių ir su jais traukia ant anglijonų pamusztų krasztų teip wadinamo Egiptiszko Sudano. Isz tų krasztų, opwaldę juos, anglijonai isztraukė daugumą sawo kareiwių, paliko tikt mažus garnizonus, kurie dabar atsirado wėl didėliame pawojuje. Traukia juos wėl į kruwą, bet ir sutraukti nebus daugiaus kaip 3000 žmonių. Kol nuo sziaurių ateis pastiprinimas, tas menkas pajiegas gali derwiszai įtraukti į muszį ir pergalėti. Widurinėj Afrikoj todėl galima laukti terp anglijonų ir derwiszų wėl didelio muszio. Kuom jis pasibaigs, dabar negalima įspėti. Jeigu angliszka kariauna paspės ateiti nuo sziaurių į laiką ant muszio laiko, niekas neabejoja, kad anglijonai sumusz derwiszus; kitaip gal pasiekti anglijonus nepasisekimas, o tąsyk Abdullah ras pietiniame Egipte daugiaus szalinįkų ir labiaus susidrutys.

Isz Lietuwos.

—o—

Žiema Lietuwoj.

Lietuwoj dabar užstojo jau teiposgi didesni szalczіai, bet sniego wisgi nėra, nėra ir rogių kelio, per tai malkų prekės Kaune neiszpasakytai pakilo. Garlaiwiai paliowė bėgioję isz Kauno į Jurbarka. 9 dieną Wasariaus Nemunas antru kartu sustojo.

Isz Paprusės.

Lietuwiai, isztrukę isz maskolių nagų, pasakoja, kad maskoliai tėwynėj baisiai pradėjo gaudyti ir bausti tuos lietuwius, kurie nesza lietuwiszkas knigas isz Prusų, o dar labiaus tuos, kurie weda per rubežių keliaujanczius į Amerika ar į kitas szalis. Jeigu tikt tokį numano, tai tuojaus, kad ans negalėtų pabėgti, sugawę iszwaro į Siberiją. Wedanti keleiwius per rubežių turi labai atsargus buti.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus mokėjo Wilniuje: už pudą rugių 76—78 k. Awižų 75—78 kap. Miežių 76—77 kap. Grikai 75—76 kap. Žirniai 65—70 kap. Pupos (pagal weislę) 70—90 k. Pudas ruginių miltų maltų 86—87 kap., pikliawotų 1 rubl. 10 kap.—1 rubl. 15 kap. Pudas swiesto ne sudyto 15 rubl. 50 kap., sudyto 12 rubl.—13 rubl. 50 kap. Pudas szieno 29—31 kap., sziaudų 19—21 kap.

Sudegė Želudkų mokslainė.

23 d. Sausio, 8 walandą wakare užsidegė miestelyj Želudkuose, Wilniaus gub., pradinė mokslainė. Į pagelbą atbėgo liuosnoriai ugnagesiai ir gywentojai su gesinimo prietaisoms. Mokslainės rods iszgelbėti nepasisekė, bet užtai pasisekė nedaleisti ugnies prie kitų artymų triobų, kas buwo ne lengwu daiktu, kadangi triobos czia sugrustos ir stogai sziaudais dengti.

Nusudyjo maskoliszką diejatėlių.

Ant paskutinio susiwažiawimo Wilniaus Tiesdarių Buto Panewėžyj, nusudyjo buwusį "sudo pristową" (kamarninką) prie susiwažiawimo sandaros sudžių Telsziuose, Mikolą Szalkewyczių, už prapuldymą jam pawestų pinigų, ant atėmimo užtarnautų tiesų ir ant iszsiuntimo į Tomsko guberniją, Siberijoj. Pristowę gi 1 dalies Zarasų pawieczio nusprendė wien ant pabarimo; jis apckystas buwo už wisokias szelmystas, bet sudas jį iszteisino.

Nauja knga apie lietuwius.

Neseniai iszėjo nauja wokiszkoj kalboj knga apie lietuwius, paraszyta D-ro Alb. Zweck'o; wardas knigos yra "Litauen. Eine Landes und Volkskunde. Knga tai ne maža turi 452 puslap. Autorius stengiasi apraszyti lietuwius bepusiszkai, nors tas ne wisai jam pasiseka, kaip kur jo knigoj iszlenda wokiszka tendencija. Wisgi wienok D-ro Zweckė knigoj daugiaus yra bepusiszkumo negu panasziuose darbuose maskoliszkų raszėjų. Mokantiems wokiszkai welijame szitą knigą iszsiraszyti, kasztuoja ji 7 markes.

Netikri sidabriniai rubliai.

Nežinomi piktadariai pradeda platinti jų padirotus netikrus sidabrinius rublius. Rublinės tos pirmiausiai pasirodė Maskwoj, dabar gi dasigawo jau ir į Lietuwą. Ant pirmo pažwilgio wienok jas nuo tikrų galimą atskirti: parwa netikrų rublinių tamsesni. Paraszas aplink yra nelygus: wienos literos augszcziaus, kitos žemiaus. Paskutinis žodis "dolia" atmusztas be paskutinės literos; 1 žodyje dolia atsimuszus ne aiszkiai. Apart to, krasztai ne tikrų rublinių, jeigu drucziai paspausti, lužta. Taigi pagal tą nurodymą tegul žmonės tų netikrų rublinių apsisaugos.

Suėmė pabėgusį nusikaltėlį.

Wilniuje, policijos oficieras Lobatyj užtėmyjo ant ulyczios kokią ten nužiurėtą ypatą ir pradėjo ją daboti. Kada ansai nužiurėtasis užėjo ant kiemo Rosensono namų ant Wilkmergės ulyczios, Lobatyj užėjo czia paskui ir užkalbino žną nepažįstamąjį. Paklaustas apie prawardę, pasakė iszmislytą, rasztų nė jokių neturėjo. Isz tolesnių klausinėjimų Lobatyj persitikrino, kad tasai wyriszkis meluoja ir kad jis yra Adomas Aleksandra, pabėgęs nuo stacijos Soly isz areszto. Paskui tapo jis suimtas, bet szią žiemą wėl pabėgo isz areszto Szerwintej, kur jis buwo į sudą pristatytas. Aleksandra apskystas už arkliawagystą ir plėszimus. Dabar jis wėl nat Wilniuje tapo suaresztuotas ir pasodytas į wietinį kalinį, isz kurio jau sunkiau bus pabėgti, kadangi czia ir kalinys geriaus įtaisytas ir sargų netruksta.

Szelpimo besimokinanczių draugystė Wilniuje.

Wilniuje yra Szelpimo Besimokinanczių draugystė, turinti 168 sanarius. Pabaigoj 1897 m. minėta draugystė turėjo kasoj 2105 rubl. 96 kap., 1898 m. įplaukė nuo sanarių 504 rubl., 88 rubl. kaipo dowana, 949 rubl. 27 kap. dawė ant draugystės naudos parengtas teatras ir koncertas, nuo baliaus Bernardinų darže įplaukė 516 rubl. 65 kap., teatras parengtas moteriszkoj gimnazijoj dawė 229 rubl. 90 kap., paszelpa nuo miesto 287 rubl., 50 kap., dowana Wilniaus Žemiszko banko 400 rubl.: palukai nuo draugystės kapitalo 229 rubl. 60 kap., dowana jenerolo Rothkircho 348 rubl. Taigi per metus įplaukimų buwo 5758 rubl. 88 kap. Isz to ant paszelpos besimokinantiems Wilniaus moksliszkose įtaisose iszdalyta tikt 2535 rubl., kuriuos sziteip padalino: 42 mokintiniams I gimnazijos iszdalino 414 rubl., II gimnazijos 44 mokintiniams dawė 494 rubl., 51 mokintiniui realiszkos mokslainės 542 rubl.; 36 merginoms besimokinanczioms Moteriszkame institute 487 rubl., 52 merginoms besimokinanczioms moteriszkoj gimnazijoj 598 rubl.

Žwerių protas.

Mokslinczіai, tirinėdami protą wisokių gywų sutwėrimų, persitikrino, kad gywi sutwėrimai augsztesnių laipsnių turi didesnį protą negu sutwėrimai žemesnių laipsnių: protas augsztesnių lapsnių sutwėrimų, kaip antai žwėrių ir žmonių, koncentruojasi wienoj kuno wietoj, taigi galwoj, žemesnių gi sutwėrimų atskiros dalys labiaus wiena nuo kitos nepriguliningos. Wisi gal žino, kad nutraukus galwą wabalui, sliekui, tie sutwėrimai pasilieka gywi per tulą laiką ir be galwos; kaslink gi drugių, plaksztakų, tai pasitaiko, kad jie poruojasi, nors wienam isz poros nutraukti galwą. Žwėrys, iržmogus tuojaus numirszta, kaip tikt nukerta kam isz jų galwą. Taigi mat pas prigulinczius prie augsztesnių laipsnių žwėris galwa yra swarbiausiu organu, joje surinktas protas ir gywybės pajiega, kiti organai neturi jau tokios swarbos; pas žemesnius gi sutwėrimus wisi organai turi atsakanczią swarbą, atėmus wieną, nors ir swarbiausią organą, kiti dar toliaus gywuoja ir atlieka sawo darbą, nemirszta teip umai, kaip antai pas augsztesnių laipsnių gywus sutwėrimus.

Todėl suprantamu yra daiktu, kad tie gywi sutwėrimai, kurių gywybė ir protiszkos pajiegos susirenka wiename organe, teip sakant centre, turi turėti protą didesnį, negu tie, pas kuriuos tas iszsiskirstęs po wisus organus. Tokiu budu net kwailiausi žmones ir kiti kaulniai sutwėrimai protiszkai stowės augszczіaus negu neturinti kaulų, kaip antai moliuskai, sliekai ir tt. Rods seniaus daug buwo kalbama, paweikslan, apie protą skruzdėlių, biczių, szirszių, naujausi wienok tirinėjimai parodė, kad tas, ką laikė seniaus už protą tų wabalų, nėra protu: protu galima wadinti kiekwieną darbą, kurį gywuolys atlieka suprasdamas wertę atsakanczio darbo; tokio proto, kaip dabar persitikrino, nė skruzdėlės, nė bitys, nė szirszės neturi, daugelį, rodosi iszmintingų, darbų atlieka mechaniszkai, be jokio supratimo jų wertės. Tas tai ir parodo, kad tie newa iszmintingi darbai nepaeina nuo proto, bet tai yra paprocziai perimti nuo tėwų kaipo palaikai, kuriuos tas wabalėlis atlieka mechaniszkai be jokio supratimo. Taigi tuli wabalai, nors rodosi mums gana iszmintingais, proto neturi, bet wien teip wadinamą instinktą. Rods ant pirmo pažwilgio skruzdėlės, szirszės, bitys rodosi turi gana iszlawintą protą, bet geriaus isztyrus pasirodo, kad tas, ką laikėme už protą, nėra protu tikt instinktu, kaipo palaikai atsigabentu. Sztai pažiurėkime, ką daro szirszės Sphex flavipennis, kurias galima laikyti už iszmintingiausias isz szirszių weislės. Padėjusi kiauszinį, szirszė sugabena maistą iszsiperėjusiam waisiui, kurisai susideda isz mažų wabalėlių, kirminų, bet kad toksai kirminas isz lizdo nepabėgtų, kelis kartus jį perduria sawo gyliu. Kadangi terp szirszių yra atmainos, kurios deda kiauszinius swetimuose lizduose, tai szirszė Sphex flavipennis, atgabenusi pusiau gywą kirminą į lizdą, palieka jį lauke, o pati eina į lizdą pažiurėti, ar nejsiwerže czia nepraszytas svecczias, jeigu tokį užtinka, tai užmusza ir paskui paėmusi lauke paliktą kirminą, gabena į lizdą. Taigi rodosi, kad atlieką darbą su protu. Bet jeigu įlindus szirszei į lizdą, nustumsime toliaus paliktą lauke jos kirminą, tai paskui szirszė jo jieszko ir suradusi gabena prie lizdo ir wėl jį lauke palieka, o pati lenda į lizdą. Tą galima daryti nors 10 kartų, o szirszė darys wis tą patį, taigi nenesz kirmino į lizdą, bet paliks iszlauko ir eis wiena lizdą apžiurėti, nors ant to nėra nė jokio reikalo. Taigi mat wisą darbą atlieka ne su protu, bet mechaniszkai. Jeigu dabar pažiurėsime į padirbtus korius musų naminių biczių su szeszkantėms lygiomis akutėms, tai mums pasirodys. kad tokį darbą gali atlikti tik iszmintingas sutwėrimas, bet isztyrus geriaus, peržiurėjus korius kitų bitėms gimininingų wabalų matome, kad biczių budawojami koriai yra tikt toliaus nužengę ant ewoliucijos kelio, bitys sawo korius badawoja be supratimo, mechaniszkai: akutės musų laukinių biczių (samaninių) yra apwalios, weislė gi meksikoniszkų biczių Melipona domestica dirba isz wieno szono apskriczią akutę, isz kito gi szono dirba jau tris tiesias sienas, taigi jų korių akutės artinasi jau prie korių musų naminių biczių, kurių budawonė yra tik toliaus nužegusi ant ewoliucijos kelio. Matomai musų naminės bitys stowi artymiausioj giminystoj su Melipona, nuo kurių netikt perėmė korių dirbimo budą, bet jį dar labiaus pagerino ir darbą tą dabar atlieka ne su protu, bet instinktywiszkai, mokslą apturi kaipo palaikus nuo sawo tėwų. Už iszmintingiausius wabalus iszmintingesnės jau yra žuwys, o už jas wėl iszmintingesni sziltakraujai žwėrys ir tų iszmintis wienose weislėse didesni, kitose gi mažesni; terp sziltakraujų sutwėrimų žmogus kaslink proto stowi ant augszczіausio wirbaio.

Paaukawo užsitarnawusiam rasztinįkui.

Jos Slitskis, isz Baldwinsville, Mass ..... 25c.

Antanas Bielskis, isz Johannesburgo, South Afrika ..... $2.00.

Isz Amerikos.

Numire katalikiszkas wyskupas.

MARQUETTE, MICH. Numirē czia katalikiszkas wyskupas Sault Ste. dijecezijos, Rev. John B. Berkin. Numirē jis staiga nuo szirdies ligos. Welionis buwo 54 m., gimęs Austrijoj; wyskupu buwo jis nuo 1879 m.

Senkatalikiu wyskapas perejo in katalikystę.

Pagarsėjęs Amerikoj senkatalikių sektos wyskupas Vilatte, kaip pranesza Milwaukees laikraszcziai, atsiskyrē nuo senkatalikystės ir sugrįžo į Rymo-katalikiszką tikėjimą.

Nusirito sniego grumulys.

SILVER PLUME, CAL. Nuo kalno nusirito czia wēl neiszpasakyo didumo sniego grumulys ant akalnėj stowinczių kalnakasių gywenimų ir pagriebē kelis žmonis; prie to du kalnakasiai, Nelson ir Anderson, likosi ant wietos užmusti.

Gazo explizija.

WALTON, IND. Namuose Danieliaus Ecktono atsitiko žeminio gazo expliozija, kurios wisi namai tapo į padanges iszmesti. Prie to pati Ecktonienė ir jos kaiminka Coblentz tapo mirtinai apkultos ir dar 5 žmogystos teiposgi gana sunkiai apkultos.

Nelaime ant geležinkelio.

CHAYENNE, WYO. Ant Union Pacific geležinkelio, netoli Overland Flyer iszszóko isz rėlių pasažierinis geležinkelio trukis; prie to agentas Parry isz Denver likose ant wietos užmusztas, 5 pasažieriai sunkiai ir pawojingai, trys gi lengwiaus apkulti.

Bledys szalcziu padarytos.

Wisuose widuriniuose ir sziauriniuose Amerikos sztetuose paskutiniai szalcziai ne mažai blėdies pridirbo laukams užsėtiems žieminiais jawais. Sniego mat buwo ne daug, todėl szaltis isznaikino sužėlusius kwieczius, wien Illinojuje iszszalo pusė kwieczials užsėtų laukų.

Wetros.

INDIANOPOLIS, IND. 26 d. Wasariaus po wisas aplinkines siautė baisus ciklonas, kurisai ne tikt ant aplinkinių farmų, bet ir mieste ne mažai blėdies pridirbo. Aplinkinėse iszgriowė daug farmų, mieste teiposgi ne mažai triobų pagadino. Ar prie to ne buwo sužeistų ir užmusztų žmonių, dar tikrai ne žinia.

Baduojanti indijonai.

Gywenanti ant Suwienytų Walstijų plotų La Pointe indijonų giminė, dėl neiszpasakytai szį metą szaltos žiemos, didelį wargą kenczia, wisa indijonų giminė kenczia tiesiog badą; jeigu randas nesuszelps baduojanczių, jie gali suwisu iszmirti. Apie tai praneszē Washingtono waldžioms indijoniszki rando agentai: majorai Cambell ir Riedeman.

Netikęs tewas.

Miestelyj Madison Township, Dubois pawietyj., Ind., gywena farmeris Leander Gowens, turi jis 17 metų dukterį Emmą. Duktė apskundė sawo tėwą, kad jis pagazdino ją užmuszti, jeigu nepasiduos jo norams. Mergina, žinoma, gazdinimo pabugo. Szį metą pagimdė ji nuo sawo tėwo waiką. Tėwas gi, ant paslėpimo to, waiką užsmaugė ir kunelį paskandino upėj. Bjaurus tėwas tapo jau suaresztuotas ir pasodytas į kalinį.

Bledys szalcziu soduose padarytos.

Dideli szalcziai, koki traukėsi gana ilgai szią žiemą wisokiuose Amerikos krasztuose neiszpasakytai daug blėdies pridirbo soduose. Pietiniuose Illinojaus szteto pawiecziuose ir Michigane nuszalnojo armeniszkų slywų (pyczių) medžius ir per tai, kaip dabar jau apskaito, isznaikino 75% waisių, bet gal blėdys szalcziu padarytos pasirodyti dar didesnės. Ant obuolių ir gruszių szalcziai wienok neatsiliepė iki sziol.

Pawojingas waistas.

AURORA, ILL. Gywenanti netoli nuo czia ant farmos, Stella Sheffer pasiskundė pažįstamam aptiekoriui, kad jos auginamas karwes užpuolė utelės. Aptiekorius parodyjo apiberti utėlių užpultas karwes su Paryžiaus žalna, kurios ir suteikė farmierienei. Tojė, pagal aptiekoriaus rodą, ir apibėrė 40 karwių su tais nuodais, tikėdama, kad jie karwėms ne kenks, o isznaikys utėles. Pasirodė wienok wisai kitaip: ant rytojaus, isz 40 karwių liko tikt dwi, 38 gi pastipo. Jos mat, laižydamos nuodais apibertus szonus, paczios užsinuodino ir pastipo.

Gaisrai.

MONROE, LA. Sudegė czianykszczios Cottonfeed Oil Mill. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $100000

HARTFORD CITY, IND. Siautė czia didelis gaisras: užsidegė Dicko trioba. Prie to sudegė 5 žmonės ir du tapo sunkiai apkulti.

ST. PAUL, MIN. 26 d. Wasariaus užsidegė czia didelė akmeninė katalikiszka Szwento Juozapo bažnyczia. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $20000, užasekuruota gi ji buwo wos ant $7500.

MINNEAPOLIS, MIN. Užgimė czia gaisras ant 3 lubų wienos spaustuwės ir teip greitai platinosi, kad į pusę walandos apėmė wisą triobos widurį. Isz spaustuwės ugnis prisigriebė į spirito ir degtinės pardawinyczią. Expliozijos spirito bertainių dar labiaus prisidėjo prie ugnies platinimo ir sunkino gesintojų darbą. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol. Prieto, kaip sako, sudegė ir du žmonės.

ST LOUIS. Atėjo czia telegrafi-zkos žinios, kad beweik suwisu iszdegė miestas Muskague, Indijonų teritorijoj; terp kitko sudegė is telegrafo biurai. Blėdį ugnies padarytą skaito suwirszum ant pusės milijono doliarų. Muskague yra swarbiausias miestas Creek indijonų teritorijoj; jis yra prie Missouri, Kansas ir Texas geležinkelio, turi apie 8000 gywentojų. Wisa biznesinė miesto dalis su daugeliu pardawinyczių ir dirbtuwių tapo ugnies isznaikyta.

Isz darbo lauko.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Kastynėse Nikle Clink pradėjo wėl dirbti.

¶ TRENTON, N. J. Tapo czia inkorporuotas trustas wežimų fabrikantų.

¶ GREENRIDGE, ILL. Darbai kastynėse eina gerai, dirba kiekwieną dieną.

¶ SENWOOD, W. VA. Darbai eina czia gerai, bet wietinių darbinįkų yra užtektinai.

¶ SHARON, PA. Bessemer Furnace Co. pakėlė sawo dirbtuwių darbinįkų uždarbį ant 10%.

¶ BREEZ, ILL. Naujai parengtose New Baden kastynėse neužilgio ketina pradėti darbą.

¶ CARLINVILLE, ILL. Sudegė czianykszczios kastynės ir per tai 100 darbinįkų ne teko darbo.

¶ West Virginijoj, kastynėse prie New River, dirba gerai ir kalnakasiai turi czia gerą uždarbį.

¶ JOHNSTOWN. PA. Dirbtuwėse Johnstown Tin Plate Mill pradėjo dirbti su dwiem darbinįkų atmainom.

¶ LINTON, IND. Atidarė czia naujas, wadinamas Summit, kastynes. Dabar jau jose dirba pilną laiką.

¶ OSWEGO, N. Y. Sztraikas czianykstėse Ames Iron Works dirbtuwėse pasibaigė; darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ Wisos sztete Kentucky dirbtuwės ir teip žmonės skundžiasi ant stokos anglių, kurių nepriweža tiek, kiek reikia.

¶ POTTSVILLE, PA. York Farm kastynės tapo ant neaprubežiuoto laiko uždarytos. Per tai 400 darbinįkų ne teko darbo.

¶ MADISON, OH. Rado czia naują anglių sluogsnį; angłys yra geros, todėl neužilgio gal parengs czia naujas kastynes.

¶ WATERTOWN, WIS. Ketina czia pastatyti didelę cukraus dirbtuwę, kurios pastatymas ir įtaisymas kasztuos $275000.

¶ HARTSHORNE, IND. TER. Užgimė czia kalnakasių sztraikas, todėl tegul dabar nieks neina czia darbo jieszkoti. M. Gege.

¶ OSCEOLA, OH. Rado czia naujus anglių plotus, storis anglių sluogsnio yra 6 pėdos. Ketina neužilgio parengti czia kastynes.

¶ GLEN CAMPBELL, PA. Darbinįkai Horton Run, Glenwood ir Rearkirk kastynių sztraikuoja: reikalauja pakėlimo uždarbio ant 5%.

¶ POTTSTOWN, PA. Ellis & Lessig & Iron Co. pagarsino, kad nuo 1 dienos Balandžio numažina užmokesnį wisiems puddleriams.

¶ BINGHAMTON, N. Y. Czia daugiausiai yra cigarų dirbtuwių. Darbai jose dabar eina pusėtinai, dirba pilną laiką lygial wyriszkiai, kaip ir moterys.

¶ UPPER POTOMAC, PA. Rainey kompanija ketina pastatyti 200 naujų kokso peczių; Southwest Cennellsville Cake Co. rengia 600 peczių Fayette pawietyj.

¶ PHILADELPHIA. PA. Baldwin Locomotive Co. gawo reikalawimą ant padirbimo 80 lokomotywų. Todėl darbai jos dirbtuwėse eina gerai, darbo yra ant ilgesnio laiko.

¶ YOUGSTOWN, OH. Darbai czianykszcziose dirbtuwėse eina gerai. Lloyd Booth Co. turi užtektinai reikalawimų; kitose dirbuwėse teiposgi darbo netruksta.

¶ FAYETTE CITY, PA. Darbai Jutty ir Jones kastynėse Johnsone eina gerai. Darbinįkai uždirba po 15—30 dol. ant dwiejų sanwaiczių, o kaip kiti ir dar daugiaus.

¶ CONNELSVILLE, PA. Darbai prie kokso peczių szitame apskrityj dar wis gerinasi. Pereitą sanwaitę degė isz wiso 16028 pecziai, taigi ant 30 peczių daugiaus.

MORGANTOWN, W. VA. Fricko kompanija pirko Wakarinėj Virginijoj 4000 akrų žemės su anglių sluogsniais, ant kurių ketina parengti naujas mainas ir kokso peczius.

¶ Sztete Alabama wisose anglių kastynėse dirba gerai. Netoli Henry-Ellen parengė kelias naujas olas. Kastynėse Mountain Top kalnakasiai gauna po 40c. nuo tonos iszkastų anglių.

¶ CASTLEGATE, UTAH. Darbai czianykszcziose anglių kastynėse eina gerai, dirba po 8 wal. ant dienos. Prie kokso peczių dirba teiposgi gerai, nuo pecziaus gauna darbinįkas po $1.25c. ant dienos.

¶ Laiwynės užweizda Chicagoj jieszko žmonių Amerikos kariszkai laiwinej ir tai ne tikt jurinįkų, bet dailidžių, elektrikų ir tt. Moka ant mėnesio po $24—40 ir duoda wisą užlaikymę ir apsirėdymą.

¶ CATASAUQUA, PA. Darbai eina czia gerai. Crame & Iron Co. nori paleisti wieną "farnes", tik negauna darbinįkų, kiek reikia. Baigia jau statyti keturis cemento malunus, senuose gi dirba pilną laiką, tikt už darbą mažai moka.

¶ Darbinįkai stiklo dirbtuwių Bellevernon ir kitų szteto Indianoj tweria kooperatywiszką kompaniją su $20000 kapitalo ir nori kur nors wakarinėj Pennsylwanijoj pastatyti stiklo dirbtuwę. Akcijos yra po $100; wienas darbinįkas gali pirkti daugiausiai tris akcijas.

¶ WILKESBARRE, PA. Inspektorius 4 distrikto antracito anglių kastynių pagarsino žinias apie darbus mainose to distrikto. 1898 m. anglių czia iszkasė 7866 277 tonų. Dirbo prie kasimo 23 577 darbinįkai. 75 darbinįkai tapo užmuszti prie darbo, 278 sužeisti.

¶ PANA, ILL. Sztraikas kalnakasių czianykszcziose kastynėse traukiasi toliaus; kad jį kaip norint užbaigti, tweriasi kompanija su $100000 kapitalo, kuri nori kastynes nupirkti nuo dabar jas waldanczios kompanijos, kuri rodosi tyczia, gabendama negrus, stengiasi darbinįkų maisztus palaikyti.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 191 nusibankrutinimas, pereitą gi metą tą paczią sanwaitę buwo jų 233; Kanadoj buwo jų 40, pereitą gi metą, tą paczią sanwaitę buwo jų 30. Kasliuk darbo, geriausiai eina darbai geležies ir plieno dirbtuwėse, didinasi reikalawimai czebatų, czewerykų ir drabužių. Tose dirbtuwėse darbai žymiai eina geryn.

¶ PITTSBURG, PA. Daugelis czianykszczių geležies dirbtuwių tiek turi reikalawimų, kad nuo pradžios Kowo mėnesio pradeda dirbti su dwiem darbinįkų atmainom. Dirbtuwės, kuriose dirbs su dwiem darbinįkų atmainom yra: Brown & Co., Schoenberger Steel Co. ir Pittsburg Forge & Iron Co. Dudu dirbtuwės gawo teiposgi daugiaus reikalawimų, todėl darko yra užtektinai ant ilgesnio laiko.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Ar reikia sekti lenkus?

Musų tėwyniszki laikraszcziai ar tai Amerikoj ar Europoj iszeinanti nuo seniai kalbina lietuwius liautiesi sekioję lenkų numintais takais, "Katalikas" gi tą tik dabar užtėmyjo (persipraszom "Kataliko" redakcijos, kad jo rasztus drystame kritikuoti, darome tą wienok ne ant wedimo asabiszkų ginczių tikt todėl, kad wieszi straipsniai priguli wieszai kritikai. Ar "Kataliko" redakcijai kritika patinka, ar ne, tas mums ne daug rupi). Geriaus wėlai, negu niekados. Džiaugiamėsi, kad "Katalikas" nors kaslink nesutikimų parapijose, kaslink twėrymose neprigulmingų parapijų ragina skaitytojus pamesti lenkų numintus takus, dar labiaus džiaugtumėmės, jeigu "Katalikas" sykį nupeiktų dar lenkiszką mokslainę už lietuwių pinigus užlaikomą, kuri lietuwiams nė jokios neatgabena naudos, o nemažai pinigų suėda.

Mums rodosi, kad jeigu lietuwiszkose parapijose yra toki jau nesutikimai kaip lenkiszkose, arba jeigu lietuwiai mislyja apie twėrimą neprigulmingų parapijų, tai jau ne tiek lenkai kalti, kiek tas, kad ir lietuwiszkos parapijos yra tokiose jau sanlygose kaip ir lenkiszkos. Nesutikimus tuos gimdo ne megdžiojimas lenkų, bet tos paczios priežastys, kokios yra terp lenkų. Norime praszalinti nesutikimus, norime, kad nesitwertų neprigulmingos parapijos, praszalinkime pirma gimdanczias jas priežastis, o to nebus terp lietuwių, kaip nėra terp kitų tautų. "Katalikas" wienok ne tikt tų priežaszczių ne užgauna, bet stengiasi jas palaikyti, o jas palaikydamas, palaiko ir priežastis wisų nesutikimų.

"Katalikas" stengiasi apginti dabartinį surėdymą lenkiszkų ir lietuwiszkų parapijų Amerikoj, pagal kurį už wisuomenės pinigus pastatytos bažnyczios neyra sawaszczia dėjusios aukas wisuomenės, bet jos užraszytos ant airiszkų wyskupų. Apgindamas tokį surėdymą "Katalikas" sako, kad ir Didžiojo Lietuwos kukunigaikszczio Witauto pastatytos bažnyczios užraszytos buwo ant wyskupų (Ar isz tikro teip? Isz kur ta žinia pasemta? Czia newisai teip yra, kaip "Katalikas" aiszkina). "Bet per tą užraszą, sako "Katalikas", nė pagal įstatus bažnyczios, nė pagal swietiszkus įstatus wyskupai nėra sawinįkais tų bažnyczių, tik jų prižiurėtojais arba apiekunais. O tai dėl tos priežasties, kad bažnyczias neužraszo ant wyskupo wardo ir prawardės. Musų Chicagos lietuwiszka bažnyczia teiposgi neužraszyta ant wardo dabartinio wyskupo Feehano, tikt ant Chicogos katalikiszko wyskupo".

Wisi tie argumentai mažai pertikrinanti. Matome juk, kad nors musų bažnyczios neužraszytos ant wardo ir prawardės Amerikos wyskupų, bet ant bažnyczių ir teip užraszytų auga skolos, kurių daugumas užtraukta be parapijos žinios ir pritarimo. Kas tas skolas užtraukia, prabaszcziai, ar wyskupai—tas jau ne daug sweria, matome wien, kad nors bažnyczios ir neužraszytos ant wardo ir prawardės dabartinių wyskupų, bet ir teip užraszytas gali į skolas nugramzdyti. Jeigu gi galima be parapijonų pritarimo užtraukti skolas, tai kas gi gali pasakyti, kas gal duoti paranką, kad jų negali parduoti arba atiduoti kitiems? Kol Airijoj tyku, gal užtekti užstatymo bažnyczių wisokiose bankose, bet jeigu Airija pasikeltų priesz Anglijos waldžią ir ant palaikymo ir suszelpimo pasikėlimo pinigai butų reikalingi, ar airiszki patrijotai wyskupai Amerikoj negalėtų pasinaudoti isz to, kad ant jų užraszytos lenkiszkos ir lietuwiszkos bažnyczios ir ar ne užkrautų ant jų tokios skolos, kad pastacziusiems bažnyczią daug pigiaus atseitų nuo jos atsisakyti ir statyti naują, negu mokėti palukus nuo užtrauktų skolų. Ne pasitikėjimas ant wienos wyskupo ypatos, ant kurio nors ir be wardo užraszytos lenkiszkos ir lietuwiszkos bažnyczios Amerikoj ir yra priežaszczia wisų nesutikimų musų parapijose. Nieks nereikalauja, kad bažnyczios butų užraszytos ant Jono ar Baltraus, kadangi parapija yra korporacija, tai ant korporacijos ir galima parapijos sawastį užraszyti.

Isz Mahanoy City, Pa.

13 d. Wasariaus, Mahanoy City'je, po bažnytinėje salėje waikinai, po wadowyste p. M. Akelio ir wietinio wargamistros, atloszė gana gražų teatrą "Jonwaikiai", kur perstatyta kowa Lietuwos jaunuomenės (teip wadinamų Jonwaikių) su musų kraszto dielėms žydais, o isz dalies ir su maskolių waldžioms.

Tuli loszikai turėjo po kelias roles ir, abelnai sakant, wisi gerai atliko.

Graži buwo scena girioje, kur jaunimas, paklausęs tėwo Jono, prisiekė kowoti su Lietuwos priesais, kol nepamatys liuosos sawo tėwynės. Teip pat dailiai buwo atlikta scena terp žydo ir iszperos, sulenkėjusio žydbernio sunaus, kurs kaipo bajoras, kowojo su Jonwaikiais, bet ypacz gailinga įwyko scena ant pabaigos, kada Jonwaikius užpuolė kazokai ir isznaikino, o jų wadas priwerstas buwo atsisweikinti su sawo mocziute tėwyne ir bėgti į Ameriką. Po teatrui jaunimas, t. y. loszikai ir kelios wietinės merginos gražiai padainawo ant balsų "Wilija musų upelių matutė" ir "Sugrįžk, Sugrįžk sunau suklydusis, nuo tėwynės toli".—Atsilankęs ant teatro kun. Milukas trumpai prakalbėjo į susirinkusius. Kalbėtojas, nurodydamas, jog Jonwaikių ginklas (pesztynės, smaugimas žydų) neatneszė pageidauto waisiaus, ragino wisus griebtiesi prie geresnių ginklų dėl tėwynės paliuosawymo ir pagerinimo sawo paczių buwio, beje mokslo, kurs, anot dainiaus žodžių, "apdengs musų warda spinduliais". Jei mes mokinsimės, skaitysime geras knigas ir remsime sawo raszlawą pagal iszgalę pirkdami naujai iszėjusias knigas, isztiesų mes paskubinsim tėwynės iszliuosawymą ir patys sau gerai padarysime,

Nereiks mums prakiszti sawo pinigus ant prowų, statymo brangių kalinių arba kortų (sudo namų) ir rumų lojeriams.

Mahanojaus lietuwiai, ėsą, pasielgia paweikslingai, nes užsidėjo parapijinį knigyną, jaunimas jų garsus yra isz gražių giedojimų, teatrai ir koncertai buwa rengiami ir yra lankomi, kas parodo, jog czia žmonės pradeda suprasti prakilnumą szitų dalykų ir welija juos, nė ką girtuokliawimus arba praleidimą laiko ant neprideranczių barnių. Didelio pagyrimo werti ne tikt loszikai, kurie tokius pasilinksminimus parengia ir gerai atlieka, bet ir žmonės, kurie ant tokių žaislų eina ir parodo, jog jie supranta teatrinįkų pasiszwentimą ant jų gero.

Po wisam, klebonas kun. Pautienius užsipraszė pas sawę wisus loszikus, dailiai juos pawaiszino; paragindamas tuomi tobulintiesi teatraliszkuose perstatymuose ir dainose.

Wietinis

"Saulės" užmanymas.

Nr. 16 "Saulė" patalpino rasztelį po antgalwiu "Dabar didelis laikas", kuriame, pagarsinusi apie rengiamą lenkų memoryalą ant caro užmanyto sandaros kongreso, prie to ragina ir lietuwius. Ant apkalbėjimo to dalykė užmano lietuwių susiwažiawimą.

Kiekwienas susiwažiawimas wisokių nuomonių lietuwių, jeigu tikt jie suwažiuos su noru susitaikymo, su tikru noru padaryti ant wisuomenės labo nutarimus, wisada gali gerus waisius iszduoti. Swarbiausiu czia yra, kad po susiwažiawimui pildytume tuos nutarimus. Mes isz sawo pusės pritariame susiwažiawimui, nors ant jo ir ne butų nutarta to, ant ko jis suszauktas. Pagal musų nuomonę memorijalai toki, kokius užgyrė lenkai, ne gal iszduoti waisių, kadangi ne bus kam juos ant caro užmanyto sandaros kongreso paremti, teip nusiųstų ant kongreso susiwažiawę nė ne skaitys, kaip neskaitė wisai panaszaus lenkų memorijalo nusiųsto ant Berlyno kongreso 1877 m. Wieton siųsti memorijalus ant kongresų, mums rodosi, daugiaus atgabentų naudos agitacija per swetimus lakraszczius. Caro užmanytas sandaros kogresas, kurisai szį metą atsibus Haagoj, turi aiszkų, aprubežiuotą programą, susiwažiawę ne galės ant jo perkratinėti kitų klausymų. Kad kas nors ar tai už lenkus arba už lietuwius isz randų atsiųstų delegatų užtartų ne galima turėti nė mažiausios wilties, Amerika mažiaus negu kitos wieszpatystės gali užtarimą ant sawęs paimti, kadangi ji pati nuo seniai prisilaiko principo nesikiszti į Europos politiszkus reikalus, dabar gi, turėdama karę ant Filipinų, o kaip spėja, tokia užkilsiant ant Kubos, ji ne gal susipykinti su Europos wieszpatystėms. Nors ji ir isztikro norėtų užtarti ar tai už lenkus, ar už lietuwius, to padaryti ne gal.

Bereikalo "Saulė" rugoja ant kitų "lietuwiszkų patrijotų" ir isz kalno sako, kad jos užmanymo kiti neparems, kadangi tai ne jų užmanymas. Mums rodosi, kad kiti daugiaus turėtų tiesos parugoti ant "Saulės", kuri, jeigu jai ne buwo reikalo, kitų užmanymus wisada nupeikė arba apie tokius tylėjo, lupas užcziaupusi. Tuom juk pati "Saulė" priwertė kitus ant jos užmanymų nežiurėti, arba ant jų per daug nepasitikėti. Mes noriai gerus ir naudingus "Saulės" užmanymus paremsime, bet pirma norime žinoti, ar jie isztikro pakelti, ar pati "Saulė" jų rytoj neperkeis ant wisai kitokių. Tą ne kartą jau matėme "Saulėj", matėme jau kaip ji ne kartą ant rytojaus susidraugawo su kitais priesz sawo paremėjus.

Isz Elizabeth, N. J.

Neseniai atkakau į Elizabeth darbo jieszkodamas. Ką czia užtėmyjau, tą praneszu per laikrasztį "Lietuvą".

Kaip wisur, teip ir czia gywenanti lietuwiai labai linkę prie girtuoklystų. Pereitą mėnesį už girtuokliawimus wienas lietuwys užmokėjo $100 bausmės, kitas wėl szį mėnesį už tą patį nusidėjimą užmokėjo $50. O kiek pinigų adwokatai paėmė, tai žino tikt jie patys. Užsimink tokiems girtuokliams, kad jie, wieton saliunuose praleisti laiką, iszsiraszytų laikrasztį, tai atsako, kad laikraszczio dykai ne duoda, bet reikia už jį mokėti 2 dol. ant metų ir jie ne turi laiko skaityti, kadangi reikia saliunus atlankyti. Mat niszmanėliai? Kaip reikia užmokėti 100 arba 50 dol. bausmės, tai ne brangu. Wienų palukų nuo 100 dol. butų užtekę ant iszsiraszymo ne wieno, bet dwiejų ar trijų laikraszczių, o pati suma pasiliktų nekrutinta. Seniaus czia girtuoklius į lakupą sodindawo, dabar sudas užmanė geriaus, uždėdams dideles basmes.

Lietuwiszkų biznierių yra czia mažai, ir tie, iszėmus wieną saliunįką ir wieną mėsinįką, wos laikosi. Czianykszcziai lietuwiai daugiausiai pas žydus wiską perka, jiems lobį krauja, žydai nuo lietuwių pralobę turi dailiausius namus, lietuwiszki gi biznieriai ne wisi isz biznio gali iszmisti, kadangi jų sawiejie ne remia.

Yra czia dwi lietuwiszkos draugystės, bet ir tos ne twirtai stowi, į jas priguli tikt dėl paszelpos; "Susiwienyjimo" kuopa teiposgi maža. Tuliems lietuwiams teko man užsiminti, kodėl jie nepriguli į "Susiwinyjimą" į "Tėwynės Mylėtojų Draugystę" arba į kitokias tautiszkas organizacijas, tai man atkirto, kad "Vienybę" skaitė (mat sumaiszė "Susiwienyjimą" su "Vienybe"). Kalbinant prie "Tėwynės Mylėtojų Draugystės" atsakė, kad tėwynę jie myli ir be pamokinimo — wienas pasakė, kad neseniai nusiuntė į tėwynę sawo tėwui 20 rubl. Mat kaip pas mus tėwynę supranta: asz kalbėjau apie tautą, o jie apie sawo Lietuwoj gywenanczius tėwus. Kitokios tėwynės mat jie nesupranta. Swetis.

Isz Greenridge, Ill.

Szioje peczėj gywena isz wiso 40 lietuwių, wisi jie dirba kastynėse. Kadangi czia ant wietos saliunų nėra, tai musų lietuwiai norinti atsigerti, turi keliauti geležinkeliu apie 3 mylias į miestelį Girard. Tas nors nelabai patinka musų lietuwiams, bet ką gali padaryti, jeigu kitaip negalima. Musų lietuwiai, pajutę troszkulį, moka pasigelbėti. Miestelyj Girard gywena anglijonas, tas prigabena lietuwiams tiek bertainaiczių alaus, kiek tik reikia, todėl traukia nuo musų lietuwių gerą pelną. Dabar pas mus lengwa pažinti numus, kur lietuwiai gywena: kur tik yra matyt lauke daug tuszczių bertainaiczių, wisur gywena lietuwiai. Doriszkas padėjimas musų lietuwių yra ne pergeriausias, bet ką galima daryti, kadangi teip wisur lietuwiai gywėna. Bažnyczios nė kunigo musų lietuwiai neturi, už tai moka airiszių kunigui po 50c. ant mėnesio, ir už tai jis aprupina tikėjimiszkais reikalais, tik iszklausyti welikinės iszpažinties atwažiuoja kun. Serwetka isz East St Louis į artimą miestelį Virden, kur lietuwiai susirenka isz wisų aplinkinių. Miestelis Virden yra apie kokias 9 mylias nuo Greenridge; atsibuwo jame laikraszcziuose pagarsintos musztynės kalnakasių su darbdawisis; prie to dalywawo nemažai lietuwių isz Greenridge, Virden, Auburn, ir kitų miestelių, kurie su kitais darbinįkais po draug kowojo už darbinįkų reikalus. Lietuwiai sziuose krasztuose nelabai seniai pradėjo apsigywenti, bet rodosi jiems czia gana patinka, nes jų skaitlius nuolatai dauginasi. Virdene lietuwių yra jau kelios szeimynos.

SMALINIS.

Isz Orange Valley, N. J.

Szis miestelis yra į sziaurius nuo Newarko apie 6 mylios nuo jo, wadinasi Orange, tikt į dalis iszsiskirstęs, k. w. Orange, East Orange, West Orange, Orange Valley ir South Orange; jame yra miestiszkas užwedimas, gatwės po wardais elektrika apszwiestos, gromatnesziai yra, ką pacztinius siuntinius isznesziojа į namus.

Kitose dalyse miesto nejaucziu lietuwių, yra jie tikt Orange Valley, bet ir czia tikt wienas yra ženoczius, P. S. Banys ir 3 pawieni wyrai, dirba skrybėlių dirbtuwėse, 2 lietuwiai dawažinėdawo į darbą isz Newarko, bet wienas isz jų tapo praszalintas dėl girtuokliawimų, bet ant laimės to wietą gawo darbą kitas lietuwys teiposgi isz Newarko ir dar wienas gawo darbą, galima sakyti, per storonę P. S. Pranio. Jeigu pirmiaus czia koks lietuwys dirbo, tai sawę wadino lenku, dabar gi wisi sawę jau lietuwiais wadina ir turi wardą pas foremoną.

Dabar F. Berg & Co. dirbtuwej dirba 6 lietuwiai: 1 Finishierius ir 5 flengiczieriai; 3 czia gywena, o kiti 3 atwažiuoja isz Newarko. Dar wienas letuwys dirba kitoj dirbtuwėj, 2 gywena pas lenkus, kadangi nėra lietuwiszkų szeimynų, o kad ir wiena yra, tai ne laiko wyrų.

Num. 5 "Lietuvos" p. X. X. nubarė czianykszczius lietuwius už lenkystę ir už kitokius nusidėjimus, bet ne suwisu teisingai, kadangi nurodyto atsitikimo suwis ne buwo. Asz toje dirbtuwėj dirbau ir dirbu, apie kurią p. X. X. minėjo, bet nieko apie tai, kas buwo apraszyta ir iki sziai dienai ne girdėjau; kaip p. X. X. galėjo žinoti, jeigu suwis kitoje dirbtuwėj dirba? Mes keli czia ėsanti lietuwiai gana gražiai apseiname ir weik wieus lietuwiszkus laikraszczius skaitome. Damijonaitis.

Isz East St. Louis, Ill.

Neseniai "Lietuvoj" patilpo neteisinga korespondencija apie musų prabaszczių, kun. Serwetką. Teisybė, tuli parapijonai ant parapijos mitingo kaltino prabaszczių, buk jis wienas norys prižiurėti wisus parapijos reikalus ir jos kasą. Tas gal ir teisybė, bet kunigas Serwetka ir sutwėrė lietuwiszką parapiją, jis wienas rinko aukas nuo žmonių, su kurioms nėjo lengwai, aukautojų isz pardžių buwo labai mažai. Dabar jis ne norėjo prileisti kasos pežiurėtojų, kadangi, kaip ant mitingo sakė, ponu lietuwiszkos bažnyczios ėsąs wyskupas, kurisai paskyrė prie jos prabaszczių. Toliaus lietuwiai pradėjo laikyti mitingus saliunuose. Tas prabaszcziui nepatiko, kadangi laikyti parapijos mitingus karcziamose arba saliunuose nuo wyskupo yra uždrausta, todėl ir prabaszczius uždraudė tokius mitingus. Tada keli lietuwiai nuwažiawo pas wyskupą ir papraszė, kad jis atwažiuotu į East St. Louis ir įwestų twarką parapijoj. Wyskupas paklausė ir atwažiawo, bet ne pabarė kunigo, tikt tuos, kurie laikė mitingus saliunuose, artibaro, kur alų ir kitus swaiginanczius gėrymus pardawinėja. Kada toliaus wyskupas paklausė, ko dar parapijonai reikalauja, tai jie atsakė, kad nori žinoti, kiek yra dar skolos ant bažnyczios. Wyskapas tąsyk apreiszkė, kad skola ant bažnyczios, taigi $1300,36 yra prabaszcziaus užmokėta. Ant to wisi nesutikimai ir pasibaigė.

Parapijonai.

Isz Collinsville, Ill.

Liuteroniszkas pastorius M. Keturakaitis laikė czia liuteronams wokiecziams diewmaldystą; kitą sanwaitę, 26 d. Wasario, užsakė ewangelikams lietuwiams į Collinsvillę susirinkti, nes atliks lietuwiszką diewmaldystą ir kitus tikėjimiszkus reikalus. Tą dieną bus mitingas ewangelikų lietuwių, nes pastorius M. Keturakaitis iszwažiuoja isz czia į Philadelphią, Pa., kur kitą ewangeliszką parapiją sutwėrė. Taigi Collinsvillės ewangelikai lietuwiai turi apswarstyti parapijos reikalus, turės nutarti, ką padaryti su tą žeme, ir namais, kuriuos nupirko kaip buwo ketinę statyti bažnyczią. Dabar tą žemę ir namus waldo pastorius M. Keturakaitis. Statymas bažnyczios, per negerą sudawadyjimą, turėjo pranykti, todėl nežinia, kaip jie su tu žeme ir namais padarys.

SKARMALIUS.

Paszwentinimas protestoniszkos lietuwiszkos bažnyczios.

Kaip jau pirmiaus "Lietuvoj" buwo praneszta, pastorius Martynas Keturakaitis parengė Philadelphijoj naują protestoniszką lietuwiszką parapiją. Paszwentinimas naujos bažnyczios atsibus 5 d. Kowo szių metų, 10 walandą pirm pietų. Philadelphios lietuwiai protestonai, turinti kokius tikėjimiszkus reikalus, tesikreipia prie sawo wientauczio, pastoriaus Martyno Keturakaiczio, kurisai nuo 1 d. Kowo gywens jau Philadelphijoj po nr. 3042 ant East Thompson str.

Sudegė lietuwiszka bažnyczia.

Laikraszcziai pranesza, kad 21d. Wasariaus Forest City, Pa. sudegė lietuwiszka bažnyczia. Kaip sako, ugnį užkrėtė per neatsargumą bažnyczios tarnas. Kunigo Kuro, prabaszczius minėtos bažnyczios ne buwo namieje: jis mat buwo iszkeliawęs į Plymouthą, Pa., padėti prie iszklausymo welikinės iszpažinties.

Isz East St Louis, Ill.

8. d. Wasario pasimirė czia lietuwys, Aleksandras Kuzas, 10 d. tapo palaidotas. Welionis paėjo isz Kauno gubernijos, Reseinių paw., Szilelio par., East St Louisiecziai lietuwiai sudėjo kasztus ant palaidojimo, kadangi wėlionis neturėjo pinigų užsiczėdyjęs.

LIETUWYS.

Jaunas daktaras skundžiasi priesz jauną merginą:

— Nesiseka man su daktarysta. Ligonių ne turiu, nes žmonės neserga.

— Paimkite tikt manę už paczią, o tąsyk wisos mano pažįstamos apsirgs isz pawydėjimo.

Isz wisur.

‖ Szweicarijoj, Eiger tunelyj ant Jungfrau geležinkelio atsitiko dinamito expliozija, kurios szeszi žmonės tapo užmuszti. Kas pagimdė expliozija, tas dar neisztirta.

‖ Prie Sable salos paskendo buwęs Hamburgo garlaiwys "Morawija". Laiwas pusiau perskilo. Atkakę gelbėtojai žmonių ant jo nerado. Spėja, kad jie turėjo prigerti. Buwo ant jo 30 jurinįkų.

‖ Garlaiwys "Vittoria" iszgelbėjo dar keturis žmonis nuo Hamburgo pasažierinio garlaiwio "Bulgaria", plaukianczio isz Amerikos į Europą. Minėtus žmonis patikė "Vittoria" mažoje waltelėj ant jurių.

‖ Ateinanti isz Rymo telegramai pranesza apie pawojingą susirgimą popiežiaus. Sako, buk popiežius apsirgo ant plauczių uždegimo. Prie tokios žilos senatwės, kokioje yra popiežius, plauczių uždegimas yra labai pawojingas.

‖ Pagal Wokietijos paczto pagarsintas žinias, ant wisо Wokietijos ploto 1823 m. iszeidinėjo 474 wisokių laikraszczių, 1863 m. iszeidinėjo jų jau 2768, 1873 m. —5593, 1883 m.—8529, 1893 m. —10496, o 1898 m.—12104 laikraszczių. Pereituose metuose Wokietijos pacztas perwežė isz wiso 937 milijonus lakraszczių numerių. Taigi iszpuola widutiniszkai po 269 numerius ant kiekwieno egzemplioriaus.

‖ Mieste Strassberge, Wakarinėj Wokietijoj, tapo suaresztuotas uniwersiteto studentas, amerikonas isz New Orleanso, Arthur Weiss ir pasodytas į kalinį. Jisai mat už ką ten susipyko su adwokatu tėwų sawo sužieduotinės ir patikęs jį ant ulyczios, amerikoniszkai drožė per ausį. Amerikos konsulius stengėsi iszliuosuoti nusidėjėlį, pasiunlė 5000 markių kaucijos, bet Wokietijos waldžics užtarimą konsuliaus atmetė. Weiss lankė Strassburgo uniwersitetą per keturis metus ir baigė jau jame mokslą.

‖ Seniausias miesto Maskwos gywentojas yra buwęs tarnas grafo Szeremetjewo. Turi jis dabar 145 metus, bet waikszczioja be lazdos, lengwiaus negu newienas turintis 60 metų. Gimė jis tuose jau metuose, kuriuose gimė ciecorius Powilas, wieszpatawęs Maskolijoj priesz Aleksandrą I., taigi 1754 m. Uzpuolus Napoleonui ant Maskolijos 1812 m. tasai senelis turėjo jau 60 metų. Seniausi Maskwos gywentojai, pažįstanti aną senelį, pasakoja, kad kaip tikt jie gali atminti, minėtas grafo Szeremetjewo tarnas buwo jau senas žmogus.

‖ Ant salos Kubos wietiniai gywentojai baisų kenczia wargą, amerikonai turi maityti 5% salos gywentojų, kadangi kitaip atseitu jiems badu mirti; skaitlius badą kenczianczių žmonių, pasibaigus karei su Iszpanija, ne tikt nesimažina, bet prieszingai, didinasi paėmus waldžią amerikonams. Isz Amerikos traukia ant Kubos daug darbinįkų tikėdamiesi, kad jiems amerikoniszki jenerolai palengwys sukrowimą lobio, tuom tarpu wien mieste Havanoj 25000 gywentojų ne turi ką walgyti, minta wien tuom, ką jiems suteikia amerikonai.

‖ Hamburgo pasažierinis garlaiwys "Bulgaria", apie kurį tikėjo, kad su wisais pasažieriais ir jurinįkais paskendo, diktai pagadytas, atėjo į Ponta dėl Gado, ant Azoriszkų salų. Mat prisidėjus prie darbo wisiems pasažieriams, pasisekė laiwą szėip teip sudrutinti, kad sumažėjus kiek wėtrai, jis galėjo irtiesi nors palegwa ir ant galo pasisekė jam dasigauti porto. Nė pasažieriai, nė jurinįkai ne turėjo jau didelės wilties iszsigelbėti, kadangi laike wėtros wilnys nuneszė wisas gelbėjimo waltis. Dabar porte nėra laiwui nė jokio pawojaus, czia jį sutaisys ir galima bus plaukti į Hamburgą. Pasažierius iszleido ant kranto, nuo kur juos paims kiti Hamburgo garlaiwiai.

‖ Ir wėl ateina žinios isz Siberijos, buk medžiotojas Kjalin, giriose prie Pietinio Jenisėjaus rado nupuolusį balioną ir prie jo tris negywėlių kunus, kuriuos laiko už kunus mokslinczius Andrees ir dwiejų jo sandraugų. Wieta, kurioje rado tuos kunus ir balioną ėsanti 350 wiorstų nuo Krasnojarsko. Tiek jau buwo paleista melagingų paskalų apie suradimą Andrees expedicijos, kad szitam paskalui nieks jau ne nori tikėti. Danijos mokslinczіai sako, kad Andree su sawo orlaiwiu ne galėjo nupulti Siberijoj, bet greicziaus jis nupuolė kur nors sziaurinėj dalyj Grenlandijos. Įtuos tai krasztus Danija siunczia garlaiwį ant jieszkojimo prapuolusių mokslinczių ir jeigu suras gywus, suteikti pagelbą.

‖ Gniezno archiwyskupas Stablewski ir Poznaniaus archidijecezijoj sumažino skaitlių pasnįko dienų. Wisose senowės Lenkijos ir Lietuwos dijecezijose, apart pėtnyczios, subata yra pasnįko diena, nors niekur daugiaus subatą už pasnįką nelaiko. Mat lenkų karalius Jonas Sobieski, isztraukdamas priesz turkus po Windobona (Wiednium) pasižadėjo, jeigu Diewas padės sumuszti apgulusius miestą turkus, su wisa sawo tauta pasnįkauti subatomis. Turkai tapo sumuszti ir ant wisų lenkijos plotų subata tapo pripažinta už pasnįko dieną. Dabartinis Gniezno archiwyskupas panaikino tą Sobieskio užgirtą dėl wisos Lenkijos pasnįko dieną ir tuom sulygino tiesas katalikų Poznaniaus archidijecezijos su tiesoms katalikų kitų Wokietijos dijecezijų. Subata kaipo pasnįko diena dabar yra wien Lenkijos ir Lietuwos dijecezijose.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Australijoj iszrado naują explioduojanczią medegą, turinczią daug didesnę ardanczią pajiegą negu dinamitas. Nauja medega tapo iszradėjų praminta "Kallenitu". Isztraukia ją isz lapų auganczių Australijoj guminių medžių. Prie bandawonių pasirodė, kad "Kallenito" ardanti pajiega yra keturis kartus smarkesni negu dinamitas.

‖ Drezdeno daktaras Edward Friedrich isz sawo tirinėjimų persitikrino, kad jurių liga, kuri teip kankina neįpratusius keleiwius, paeina nuo akies, o ne nuo ko kito. Ant nedaleidimo apsirgimo dras Friedrich užmanė, idant keliaujanti jurėmis nesziotų szwiesiai raudonus akuliorius, kurie juos apsaugosę nuo įpuolimo į jurių ligą. Kapitonai wokiszkų garlaiwių pasirupino atsakantį skaitlių tokių stiklų ant iszbandymo jų ant keliaujanczių pasažierių ir kaip sako, raudoni akulioriai isztikro turi didelę įtekmę ant jurių ligos, nesziojanti tokius akuliorius į ligą neįpuola. Iszbandymai wienok dar nepasibaigė, kada susirinks daugiaus faktų, tąsyk galima bus spręsti apie tikrą wertę raudonų akuliorių.

‖ Mokslinczius Guzino Majorana pritaikė paraką ir elektriką prie dirbimo deimantų. Majorano prietaisa paskirta deimantų dirbimui susideda isz storo, druto plieninio cilinderio, galinczio iszlaikyti spaudimą 5000 atmosferų. Cilinderyj tame yra grustuwas, kurį nustumia žemyn explioduojanti pajiega uždegto parako. Prie to grustuwo pritwirtina apie 2 gramu anglių; anglis tas įgrudžia expliozijos pajiego į atsakanczią ant cilinderio dugno pritaisytą duobutę; elektrika szildo anglis isz dwiejų pusių. Į 20 sekundų po uždarymui elektrikos, padegė paraką, kurisai įgrudo anglis į joms paskirtą duobutę. Iszėmus tas sugrustas anglis, atskyrus su rugszczių pagelba primaiszymus, pasiliko permatomi ir nepermatomi kristalizuoti ir ne kristalizuoti trupiniai turinti tikro deimanto ypatybes, taigi jie niekuom daugiaus buti negalėjo, kaip deimanto trupiniais, kurie pasidarė isz anglių po įtekme didelio spaudimo nuo parako expliozijos ir didelio karszczio nuo elektrikos.

Atsiszaukimas.

Lietuwiszka literatura ir laikraszstystė iszsitobulina wisai iszimanczіose sanlygose. Niekur ant wisos pasaulės nėra kitos szalies kaip Lietuwa, kur kiekwiena knįgelė, kiekwienas rasztas atspaustas prigimtoje tėwyniszkoje kalboje laikomas yra už daiktą asztriai uždraustą, kur kiekwienas skaitantis panaszią knįgelę kad ir nekalcziausios įtalpos yra baisiai persekiojamas caro czinownikų ir isztremptas į kalėjimą ir Siberiją.

Isz tos priežasties lietuwiszka literatura ir ypatingai laikraszstystė užsitarnauja ant wisotinos atydos ir gali buti wienu isz žingeidžių dalykų ant Paryžiaus parodos 1900 m. Mums lietuwiams iszstatymas musų literaturos Paryžiuje, kur suwažiuos wisas swietas, turės ir tą swarbią wertę, kad aiszkiai parodys, jog barbariszki musų skriaudėjai, tie caro baszibuzukai–czinownikai neiszgali mus sugniaužti ir sutrinti kaip atskiros tautos, neiszgali isznaikinti musų kalbos, tikėjimo, literaturos ir tt.

Metimas caro waldžiai akiweizdoje wiso swieto teip skaisto argumento musų gywybės gali buti kuoweikiausiu įrankiu iszkariawimui spaudos, jeigu įstengsim sunaudoti tą faktą wesdami smarkią agitacją ytekminguose europeiszkuose laikraszcziuose. Apart tos tiesios naudos, surinkimas ant Paryžiaus parodos wisų lietuwiszkų spaudimų turėtų dar ir kitą naudą, minėtinai, pasibaigus parodai galima bus wisą tą "lietuwiszką skyrių" apwersti ant rimto pamato lietuwiszkai tautiszkai bibliotekai.

Kadangi Draugystė Iwinsko nieko pozitywiszko sawo siekiuje nepadarė ar nėjstengė padaryti; kadangi iki parodai telieka tik 1½ meto laiko; isz tos tai priežasties susitwėrė komitetas, kuris nupreudė pajudinti tą seną klausymą, atgaiwinti jį ir isz wisų spėkų pasirupinti apie jo įkunyjimą. Jeigu Draugystė Iwinsko, arba seniaus susitwėręs tam tikslui koks komitetas jau isziro, tai mes apsiimamė arba kaipo inicijatoriai wisai paimti į sawo rankas tą klausymą, arba tik gywai tarpininkauti wisame procese įkunyjimo minėto užmanymo.

Suprantama, kad nė spėkos pawienių ypatų, nė spėkos kelių draugyszczių neįstengtų teip didžio weikalo atlikti, kuris patrauks maž–daug apie porą tukstancz ų frankų kaszto, tik keliu kollektywiszko triuso ir aukawimo bus galima tą užmanymą įkunyti.

Taigi, Tautiecziai gywenantiejie Lietuwoje, Amerikoje ir kitose szalyse, kuriems rupi reikalai numylėtos musų Lietuwos, kurie suprantate swarbumą užmanymo, kwiecziame wisus į darbą, tai yra: kiek kas iszgali paaukauti pinigų ir siuntinėti wisokius lietuwiszkus spaudimus. Mes isz sawo pusės nepasigailėsimė sawo jaunos, karsztos energijos. Lietuwiai, bukime wyrais, atlikkimė sandaroje nors wieną puikų darbą!

Komitetas.

Adresas siuntimui pinigų, laiszkų ir wisokių lietuwiszkų spaudimų:
Mr. Otto Lang (Kom-parodai)
Hegibach str. No. 22
Zuerich, Suisse.

(Meldžiamė wisų lietuwiszkų laikraszczių atkartoti szį atsiszaukimą)

Czigonas laike iszpažinties, iszpasakojęs mažesnes nuodėmes, ant pabaigos priduria:

— Musziau ir spardžiau skrandą.

— Tame nieko pikto nėra — atsakė kunigas.

— Teip ir man rodosi — atsakė czigonas, bet skrandoj buwo mano tėwas, kursai potam ant rytojaus numirė. Taigi ar ir tame nėra nuodėmės, tai asz jau ne žinau.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po..... 53c
Prusiszkos markos po.....24½c

Prie kiekwieno pinigu siuntinio reikia prideti 30c ant paczto kasztų.

Pinigai iszsiųsti per "Lietuvos" redakciją greicziausiai suwaikszczioja ir niekada negali pražuti, nes mes siuncziame per bagocziausias bankas ir kiekwieną siuntinį asekuruojame.

Lietuvių Prateviai

MAŽOJOJE AZIJOJE,

nuo senoves iki jie pateko po valdžia Persu.

Parasze Lietuvos Myletojas.

(Tąsa.)

Szventės Pan-Joniszkos, ir vėliaus Ephėsia neturėjo tiesiok polytiszkos funkcijos. Trukumas didesnės polytiszkos kombinacijos buvo szaltiniu Graikų silpnybės ir pragaiszties. Thalio propozicija įsteigti Joniszkių valstiją, su centru mieste Tėos, neįvyko[1]. Vienas miestas po kitam atiteko Kroizui. Potam Kroizas buvo užsimanęs pasigaminti laivynę, ir attakovoti salų gyventojus. Vienok Bias isz Prienės (kiti sako Pittakas isz Mytilėnės) sarkazmais atbaidęs jį nuo szito užmanymo. Taigi Kroizas metė szalin mislį apie budavojimą laivų ir sulygo suderybas bendrystos su Joniszkiais Graikais, ant salų gyvenancziais.

Paskui, bėgyje keletos metų (567–562), Kroizas po savo valdžia paėmė beveik visas gentes, gyvenanczias į vakarus nuo Halio upės. Tiktai Lykiszkiai ir Kilikai vieni pasiliko valnais; visas-gi kitas gentes jis apveikęs valdė. Taigi po jo valdžia buvo dabar: Lydai, Phrygai, Myzai, Mariandynai, Chalybai, Paphlagonai, Thynų ir Bittynų Thrakai, Karikiai, Pamphylai, Graikai Joniszkiai, Doriszkiai ir Ajoliszkiai.

Nėra padyvo, kad Lykija ir Kilakija užsiliko valnomis, nėsa isz prigimimo abidvi szali yra gerai apgintos. Jos guli terp augsztų kalnynų Tauro, kurie traukiasi nuo rytų į vakarus per Mažąją Aziją, beveik per vieną laipsnį nuo pamarių, ir nuo savęs iszduoda pilną eilę szalinių szakų arba szalikalnių, kurie pasiekia marę palei visą pamarį nuo marių alkunės Makri, prieszai Rhodos salą, iki platumai Tarso. Kalnai-gi viduryje szalies yra daugelyje vietų apdengti sniegu per visą ar per didesnę metų dalį.

Kroizas gyveno puikiai ir linksmiai, ir sako, kad jis savę ėsąs skaitęs už laimingiausiąjį žmogų ant žemės. Jis buvo susikrovęs teip didelius turtus, jog jo turtingumas perėjo į priežodį: "turtingas kaip Kroizas." Isz kurgi jam tie turtai ėjo? Ar Aitvaras suneszė? Nemieruoti lobiai turbut ėjo Kroizui isz dalies nuo aukso plovynių Paktolo (Pyktuolio!) ir isz kasyklų szito brangaus metalo susėdijos kalnynuose[2]; dalį jų neszė duoklės nuo paveiktų genczių; kita dalis įgyta tapė per konfiskatą turtų polytiszko prieszgynos; ale daugiausiai, turbut, lobių teko Kroizui per iszmintingą sudavadyjimą tautiszkų įėmimų prie jo tėvo galvos. Sztai ką Hėrodotas[3] raszo: "Yra daugelis dovanų visose Graikijos dalyse suteiktų per Kroizą; kaip va Tėbuose, Bojotijoje, kur randasi aukso trikojis, padovanotas per jį Ismėniszkamjam[4] Apollonui; Ephėze, kur aukso karvės ir diduma kolumnų yra jo dovanomis; ir Delphuose, dievnamyje Pronajos[5], kur yra didelis skydas isz aukso', kurį jisai yra davęs. Visos tos aukos tebebuvo mano dienose; daugelis kitų pragaiszo; terp tų anos, kurias jis buvo paaukavęs Branchidose[6] Milėzijoje, buvo lygios svarumu, kaip man buvo sakyta, ir isz viso ko panėszios į dovanas Delphuose. Delphų dovanos, ir dovanos, nusiųstos dėl Amphiarao, parėjo isz jo privatiszkos savasties ir tai buvo pirmlaikai isz turtų, kuriuos jis paveldė nuo savo tėvo; kitosgi jo aukos paeina nuo turtų jo prieszgynos, kurs, pirm negu jis užėjo ant sosto, buvo vadovu partijos, su mieriu įgyti karuną Lydijos dėl Pantalėono. Tas Pantalėonas buvo sunumi Alyatto, bet isz kitos motynos negu Kroizas; nėsa motyna Kroizo buvo Kariszkė moteris, o motyna Pantalėono buvo Joniszkė. Kada, per paskyrimą savo tėvo, Kroizas įgyjo karaliszką urėdą[1], jis pagriebė žmogų, kurs buvo suokalbiavęs priesz jį, ir sulaužė jį ant rato. Jo lobius, kuriuos pirm to jis buvo paaukavęs dėl patarnavimo dievams, Kroizas suvartojo augszczіaus paminėtu budu. Tai yra viskas, ką asz pasakosiu apie jo aukas".

Pats Hėrodotas sakosi matęs liejinius isz tyro aukso, skaitliuje 117, skarbnyczioje Delphų, taigi kituose Graikų dievnamiuose —figurų levo, vyno kruzą, žibanczią vazą, statuvę moterės (Kroizo kepėjos!), skydą ir jėtį, trikojį, tulas figuras karvių, ir daugelį pilėrių, ir kitą skydą—viską isz aukso, kas yra daroda kaip bagotumo teippat ir dosnumo karaliaus. Aukos Kroizo dėl orakuliszko dievnamio Branchidose, kurias nusigabeno Persai laike Joniszkių maiszto, buvo panėszios į dovanas duotas į Delphus, ir lygios savo vertumu[2]; tos dovanos taip buvo didelės vertybės, juog kilus Joniszkių maisztui, vienas isz iszmintingiausių Graikų, Hekatajos Milėtėnas, įkalbinėjo, kad vaina nusiseksianti, jeigu Grikai jas sunaudosę dėl karės mierių[3].

Kada gerbuvis Sardžių[4] miesto buvo pasiekęs savo cziukurą, ten kieminėjosi garsus anuose laikuose Graikai, ir tarp jų 561 m. Solonas, kurs buvo pasidavęs ant kelionių (571–561 m.) regis, idant iszvengti tyraniją Peisistrato[5], prisidengęs tuomi, kad nori pamatyti svietą. Kroizas vaiszino jį kaipo savo sveczią, ir po kelių dienų jis paliepė savo tarnams apvedžioti Soloną po jo skarbnyczias ir parodyti jam jos dydį ir puikę[6]. Potam Kroizas pasiklausė Solono, ką jis rokuoja isz visų žmonių, kuriuos matė, ėsant laimingiausiu? "Laimingiausiu buvo Tellus isz Atėnų, vieszpatie", tasai atsakė. Kroizas nusistebėjęs, ursziai klausė, kodel Tellus buvęs laimingiausiu? Tada Solonas atsiliepe: "Pirma delto, kad jo szalis klestėjo jo gadynėje, ir jis pats turėjo sunus grakszczius ir gerus, ir jis pagyvenęs matė vaikus gemant kožnam isz jų, ir tie visi vaikai užaugo; ir potam dėlto, kad jo gyvatai perleistai, ką musų žmonės rokuoja, isztekliuje, jo galas buvo be mier garbingas. Muszyje terp Atenėnų ir jų susiedų artymais Eleusies, jis nukako ant pagelbos savo tautiecziams, iszvaikė neprietelius ir pasimirė ant musziavietės labai žmoniszkai. Atenėnai iszkėlė jam vieszas laidotuves ant anos vietos, kur jis puolė, ir atidavė jam augszczіausiąją garbę".

Kroizas, nepasikakinęs tuomi atsakymu, klausė antrusyk, kas po Telliaus jam rodėsi esąs laimingiausiu? "Kleobis ir Bito", atsiliepe Solonas; "jie buvo Argiecziais isz gimimo; jų lobių pakako jiems dėl jų reikalų, ir prieg tam jie buvo apdovanoti tokia kuno pajiega, kad abudu įgyjo dovanas imtynių žaisluose. Taigi sztai dar ką pasakoja apie juos: — Buvo didelė szventė ant garbės dievei Hėrei (Junonai) Arguose, kur jų motina butinai turejo nukakti kare[7]. Tacziaus jaucziai neparėjo namon isz lauko į laiką: taigi jaunikaicziai, bijodamiesi pasivėlinti, užsidėjo jungą ant savų sprandų, ir patys traukė karą, kuriame važiavo jų motina. Traukė jie per 45 stadijas, ir sustojo priesz dievnamį. Tokį jų darbą regėjo visa tytveika maldinįkų, ir tada jų gyvata iszsibaigė kaipo galima geriausiai. Taipgi tame dievas aiszkių aiszkiausiai parodė, kiek geresniu dalyku dėl žmogaus yra mirtis negu gyvata. Nėsa Argiecziai, apstojusiejie karą, gyrė pajiegumą vaikinų, o Argietės moters gyrė motiną, kuri palaiminta buvo tokia pora sunų; ir pati motina, persidžiaugusi tuomi darbu ir pagyromis, kokias už tai pelnė, atsistojusi tiesiok priesz paveikslą, meldė dievės, kad suteiktu Kleobiui ir Bitonui, sunams, kurie ją taip smagiai guodė, didžiausią palaimą, kokią mirtini žmonės gali įgyti. Pasibaigus jos maldai, jie davė aukas ir dalyvavo szventoje czesnyje, po kam abudu jaunikaiczių sumigo dievnamyje. Niekados jie daugiaus nebepabudo, bet taip nuo szitos žemės dingo. Argiecziai, tėmydami juos kaipo geriausius terp žmonių, padarydino jų statuvas, kurias pavedė aukarui Delphuose".

---

platus, ir 7 pėdas augsztas. Jis buvo tuszczias, ir neturėjo jokių ženklų, antraszų ar sarkophago. Pylekalnyje isz lauko pusės kambario matomi buvo pėdsakai daugelio senesnių atkasynų (exkavacijų). Jis buvo pervarstytas gallerijomis, ir turėjo didelę daugybę kaulų, isz dalies žmogiszkų, isz dalies gyvulių; teipgi kruvą pelenų, ir pilningai fragmentų urvų. Jokio raszto netėmyta ant jų, arba ir visam pilekalnyje, nei fragmento jokio metolų, iszskyras vieną, palikimą pirmesnių tyrinėtojų. Be abejonės kambarys buvo rubavojamas senuose laikuose, ir pylekalnis buvo panaudojamas po-Lydiiszkuose laikuose kaipo vieta visątino laidojimo. Dėlto liekanos urvų ir žmogaus kaulai bei pelėnai. Sunkiaus yra iszaiszkinti buvimą gyvulių kaulų. Mažai gali buti abejonės, kad marmurinis kambarys buvo tikrai ilsėjimosi vieta Lydų karaliaus. Jo dydis beveik sutinka su dydžiu palaidojimo kambario dėl Kyro. Kapas turbut grobiamas buvo dėl aukso, ten buvusio, ar per Graikus, ar per tulą isz daugelio tautų, kurios įvairiose gadynėse valdžiusios yra Mažąją Aziją. Verta užtėmyti, kad vidaus subudavojimas nebuvo rastas per p. Spiegenthalį kokiu nors budu panėszįs į vidų garsaus pylekalnio Tantalo, arti Smyrnos, isztirto per p. Texier (Asie Mineure, II. p. 252 et seg.: Ziurėk Spiegenthalio praneszimas apie jo atkasynas, Monatsbericht der Koenigl. Preussisch. Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Dec. 1854, p. 700–702). Anot Texier'o, augsztis pylekalnio isznesza 80 metrų (90 yardų), o kubiszka įtalpa 2.650.800 metrų (Asie Mineure III. p. 23). —

Apart pylekalnio Alyatto ten randasi didelė daugybė senų TUMULI pakraszcziuose Gygajos ažero. Tris ar keturi isz jų vargu bus menkesni savo didumu už anąjį Alyatto (cp. Chandler's Tour in Asia Minor, c. 78, p. 302). Tai gali buti pylekalniai kitų Lydijos karalių. Monumentas Alyatto, su akmeninių fundamentu ir pylekalniu virsz jo, labai panėszi į subudavotus kapus Etrurijos, ir į tulus kapus Graikijoje, kaip ana kapas Menekrito ant salos Korfu, ir tt. Kapas Agamemnono Mykėnėje, kaip Canina mąsto; teipgi ėsąs buvęs kepuriuotas su pylekalniu, ir jis turi teisybę mislydamas, kad tai negalėjo buti "yždnamiu" Atiko (kaip jį vadina), budamas už miesto. Isz tiesų, toje pat vietoje yra liekanos kitų monumentų, žinoma ne tiek yždnamių, bet kapų. Anie penki oyroi ant monumento Alyatto galėjo buti panėszus į anuos ant kapo Aruns'o Albanoje, nors jį vadina kapu Horatijų.

1) Herod. I. 141–170.
2) Strab. XIII. p. 897; Aristot. Mirabil. Auscultat. 52.
3) I. 92.
4) Upė Ismėnius skalavo pakalnę, kur ant kaukaros stovėjo tasai dievnamis (Pausan. IX 10, 2); nuo to tai wadino Ismėniszkiu Apolloną.
5) Dievnamis Minervos Delphuose stovėjo prieszakyje didžio dievnamio Apollono. Dėlto Delphiszką Minerva vadino Minerva Pronaja (dia to pro toy naoy hidrysthai, kaip sako Harpokrationas), Herod. VIII. 37. Pausanias primena, kad jo dienose jau nebebuvę skydo. Tasai buvo nugabentas per Philomėlą, generolą Phokajų, Szventosios Vainos mete (Pausan. X. VIII. §4).
6) Apollono dievnamis Branchidose ir uostas Panormo dar tebėra, pirmasai 12 angl. mylių nuo Milėto, beveik staczіai į pietus. Jis guli arti pamario apie 2 myli į vidužemį nuo salayos Monodendri. Szitas dievnamis, regis po dievnamio Dianos Ephėze, buvo didžiausias isz visų Azijos dievnamių (Texier, vol. I. p. 45; Chandler's Travels, I. p. 173–174).

1) Buvo mislyta, juog tie žodžiai Herodoto ženklina, kad Alyattės prisiėmė prie valdymo Kroizą. Bet nėra ganėtinos darodos dėl tokios nuomonės. Associjacija, rods paprasta Aigypte, retai atsitikdavo Rytų žemėse, iki gadynei Sassanisz kų karalių, ir rodos niekur neįvyko, kur tėvonystė buvo neabejotina. Prieg tam negalima daleisti, kad savieszpataudamas su savo tėvu, Kroizas butu galėjęs žudyti szalininką savo brolio su tokiu nuožmumu. Hėrodotas be abejonės szneka apie nominavojimą Kroizo per Alyattą ant įpėdinio savo sosto.
2) Herod. I. 92.
3) Herod. V. 36.
4) Lydus tvirtina (de Mensibus, III, 14), kad Sardis Lydų kalboje ženklino "metas", ir panėszus žodis su tuom pat ženklinimu randase Sanskrite, Zende, Armėnų kalboje ir kalbėje Achaiminėniszkųjų Persų. Bet Lietuviai po sziai dienai turi žodį SARTAS, k. a. sartas arklys ("kasztan"), prieg tam pravardes: Sartsevyczia, Sartanavyczia, kaimas Sartunai arti Biržių, dvaras Sartanavas ir tt.
Puolus Lydijos monarchijai, Sardės tapė rezidencija Persų satrapijos. Atenėnai miestą nudegino 503 m. pirm. Kr., ir vėliaus jis pateko Romėnams, ir buvo sėdene atskiros provincijaliszkos valdžios. Buvo ten viena isz Septynių Bažnyczių, paminėtų kningoje Revelacijos (III. 1–7).
Sziądien Sart yra bednas miestelpalaikis, vertas minavonės tiktai dėl griuvėsių senoviszkojo miesto susiedijoje; svarbiausi griuvėsiai yra stadiumo, teatro ir akropolies.
5) Laertius I. 49.
6) Cp. Herod. VI. 125.
7) Turbut tai dėlto, kad motina vaikynų buvo kuningė Hėrės tuomlaik (Cicero, Tusc. Disp. I. 47).

(Toliaus bus.)

Wietines Žinios.

—o—

— Bewalant degėsius Arlington triobos, ant kertės 41 ul. ir Grand Bouleward, kuri 15 d. Wasariaus sudegė, rado suanglėjusius kunus ugnyje pražuwusios Marty'o szeimynos, susidedanczios isz gromatneszio Marty, jo moteries ir mažo kudykio.

— Chicagoj neiszpasakytai pabrango kiausziniai. Rods kas dieną atgabena į miestą widutiniszkai po 450000 kiauszinių, bet to neužtenka ant uždengimo reikalawimo. Per tai prekės neiszpasakytai pakilo: didesnėse pardawinyczіose už tuziną reikalauja 35c., mažesnėse gi reikia užmokėti 40c.

— Turintis sawo biurą Commercial trioboj, asekuracijos agentas Wood, praneszė policijai, kad atkakusi į Chicagą wietos pasijieszkoti, isz Augusta, Ky, jo giminaitė prapuolė, todėl jis praszo policijos ją sujieszkoti. Negalėdama rasti Chicagoj darbo, ji mat teip nusiminė, kad jau wieną kartą bandė nusinuodinti, tikt tą dar į laiką užtėmyjo ir nuo mirties iszgelbėjo.

— Perėitos subatos po pietų užsidegė po nr. 71—73 ant Monroe ul. Arnoldo popierinių dėžių dirbtuwė ėsanti ant 4 lubų. Dirbtuwėj dirbo tąsyk apie 100 merginų. Persigandusios merginos wisos ant syk leidosi trepais žemyn isz deganczios triobos ir wisoms pasisekė iszsigelbėti. Wiena isz merginų, Smunda, nuo iszgąszczio apmirė ir pasiliko deganczioj trioboj, bet ją užtėmyjo kiti darbiniąkai ir dar į laiką isz ugnies iszneszė. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $15000.

— Iszeinantis Chicagoj laikrasztis Daily Law Bulletin, numeryje 23 Wasariaus, pranesza, kad Juozas Gurinskas, (kurį Kn. Krawczunas praminė parapijos prezidentu) ir jo pati Ona tapo apskųsti už $10,000 nuotrotos už ilgliežuwiawimą ant Marijonas Gedwilienės. Sako, kad ir pinigai Gurinsko tapo suaresztuoti iki prowai.

Nelaiminga ta Chicagos parapija: negana, kad jos prabaszczius turi nereikalingai tiek pinigų iszkresti ant prowų su laikrasztiniąkais, tai dar ir jo prezidentą tokia pat nelaimė patiko. Katalikai priwalytu gelbėt sawo geradėjus.

— Sztokjardų policija suaresztawo dirbantį Armuro pjowinyczіose mėsinėką, Albertą Beckerą, gywenantį po nr. 5017 Rockwell st.: nužiuri jį, kad panasziu budu, kaip sawo laike Luetgert, nudėjo kur sawo paczią. Beckero pati dar jauna, turėjo wos 30metų, prapuolė ji 27 d. Sausio ir policija iki sziol nė jokio jos pėdsako nerado. Sawo laike Becker praneszė pažįstamiems ir kaimynams, kad jo pati iszkeliawo į Milwaukee atsilankyti pas seserį. Užklausta sesuo wienok atsakė, kad Beckerienė ne tikt szį metą nej buwo Milwaukee'j, bet wisai nesirengė czia važiuoti. Prie tirinėjimų Becker pasakė, kad sawo paczios daiktus nugabeno jis ant garlaiwio plaukianczio į Milwaukee; padarius gi jo namieje kratą, wisi Beckerienės daiktai atsirado kambaryj. Prapuolus Beckerienei, kaip susekė, jos wyras tuojaus apsiwedė su jauna mergina, Ida Suetterlin, kurios motina gywena ant kertės 45 ir Loomis ul. Isz to wisko jau matyt, kad Becker teisybės ne sako ir kad jis su sawo paczia turėjo ką nors ne gero padaryti.

Apie laikrodį,

leidžiamą iszlaimėjimui, ant naudos "Tėwynės Mylėtojų Draugystės".

Malonus Tautiecziai! Kurie pardawinėjate tikietus ant laikrodžio, szirdingai meldžiu pasiskubinti su pardawimu. Szitas mėnesis bus paskutinis pardawinėjimui; kitam prasidėjus, bus traukimas pirmą Subatą, o toliausiai antrą Kowo mėnesio

Ilgai reikalą neturime wilkinti, kurie dabar neperka, tai mažai nuo jų galima tikėtis, kad paskiaus pirks. Nekurie jau prisiuntinėja tikietus neparduotus atgal. Teiposgi meldžiu ir kitų, kur neturi wilties parduoti daugiaus, kad prisiųstų man tuos neparduotus. Simonas Makauskas isz Elizabeth, N. J. pirko net 4 tikietus. P. J. Aleksandrawyczia Chicagoje jau baigia parduoti ir jau pardawė bene 55. Garbė jam už pasidarbawimą. P. J. Aleksandrawyczia isz karto ne turėjo wilties parduoti nė 30, bet jį parėmė isz aplinkinės. Bet ant 12000 lietuwių 55 teip kaip ir nieko nebutų. Chicagos lietuwiai dar ne turi tėwyniszkos meilės.

Dar kartą meldžiu tautieczių, kad pardawinėtumėt tikietus szitą mėnesį tiktai ir su pradžia Kowo wisus pagrąžintumėte man su wardais ir numeriais parduotų, o pinigus už parduotus tikietus siųskite tiesiog Centraliszkam kasieriui ant szito adreso:

Ig. J. Grieszius
153 E. 76—th st.
New York City.

O likusius tikietus ir numerius parduotųjų man ant szito adreso:

Mikolas Paltanawyczia,
Broad Brook, Conn.

NAUJA KNIGA.

GEOGRAFIJA ARBA ŽEMĖS APRASZYMAS, sutaisyta Szerno, jau iszėjo isz po spaudos. Yra tai naudingiausia ir didžiausia knyga isz wisų sulyg sziol iszėjusių lietuwiszkų moksliszkų knygų. Aiszkiai ir suprantamai apraszo wisą musų žemę, jos pawidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų wardus, augsztį, wulkanus metanczius isz sawęs ugnį; isz kokių žemė sluogsnių susideda, kur ir kiek yra joje anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ažerų, upių; jų wardai, plotis, gylis, koki kuriuose wandenys: surus, preski, saldus ar kartus; koki juose gywuoliai gywena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos jų wieszpatystės, karalystės, kunigaikszystės, republikos ir tt. Suskaityta kiek kurioje žemėje yra gywentojų ir koki: baltiejie, juodiejie, raudonskuriai ar maiszyti, kokį kur tikėjimai, kokios kalbos, paprocziai, užsiėmimai, pramonės, iszdarbiai ir tiesos; koki kur žwerys ir paukszcziai gywena; kur koki miestai, kiek juose gywentojų ir kokių; koki fabrikai, pramonės ir uždarbiai; kur kokioje dalyje swieto koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur wisada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių ne nusileidžia, kur per keletą nedelių saulė neužteka ir tt. Szią knygą, jeigu žmogus su atyda perskaitys, pamatys padėjimą wiso swieto kaip ant delno ir nereikalaus klausinėti kur swiete kas dedasi, kurioj dalyj randasi apszwiesti žmones, o kurioj laukiniai dar žmonių mėsą walganti; kur koks klimatas-sweikas ar ligotas, ar szalcziai ar karszcziai, ar drugiai purto ar kitos ligos, koki kur uždarbiai, amatai, prėkystė, tiesos, tikėjimai, paprocziai, ir tt. Knyga didelė 6x9 col., 480 puslapiai, geros popieros, 73 peweiksleliai: mapų, žmonių, gywulių, medžių ir tt.

Prekė neapdirbtos $2.00.

Apdirbta audimu kietuose apdaruose, auksynėmis litaromis atpausti paraszai ant nugaros ir szono, prekė $2.50.

Prisiųsdami pinigus adresuokite teip:

A. Olszewskis,
Sub-Station 60, Chicago, Ill.

Draugysczių Reikalai.

Dr-tė Szw. Kazimiero Karalaikys sawo mėnesinį susirinkimą ne 5 d. Kowo, bet 12 d. Kowo, 1 wal. po pietų, salėje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan St.

J. Ostrauskas, sekr.

Chicago, Ill. Draugystė Liuosybės laikys sawo Czwert-metinį ir wisotinį susirinkimą salėj L. Ažuko, 3301 Auburn Ave. Nedėlioj, tuojaus po 12 walandai widurdienio, 5 d. Kowo, 1899 m., ant kurio bus apswarstomi labai swarbųs dalykai. Dėltogi priwalo pributi kiekwienas tos Dr-tės sanarys, su užmokeszczіu už prenumeratą per Dr-tę siuncziamo laikraszczio.

Teipgi yra užpraszomi dori lietuwiai ant prisiraszymo, kurie dar nori už $1.00 įstoti į Draugystę.

Su guodone, A. Rudauskas, sekr.
3252 S. Morgan St.

Nedelioj, 5 Kowo, 1 wal. po pietų, salėje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan St., Dr-tė Simano Daukanto laikys sawo mėnesinį susirinkimą, ant kurio wisi sanariai teiksis pributi, nes yra swarbus reikalai ant apswarstymo.

K. Kowarskis, sekr.

Petnyczioj, 3 Kowo, 7½ wal. wakare, salėje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan St., Liet. Republ. Kliubas 6 wardos laikys sawo metinį mitingą, ant kurio bus rinkimas naujos administracijos. Dėlto wisus lietuwius 6tos wardos užkwieczia pributi.

Komitetas.

Subatoj, 4 Kowo, 8 wal. wakare, salėje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan St. Liet. Republ. Leaga laikys sawo mitingą, ant kurio delegatai wisų lietuwiszkų kliubų yra kwieczіami pributi.

P. J. Jonaitis, sekr.

Liet. Rep. Kliubas Algirdo 7 wardos laikė sawo metinį mitingą subatoj, 25 Wasario, salėje Draugelio, 650 S. Canal St. ir aprinko naują administraciją ant szių metų isz sekanczių ukėsų: G. Wodmanas prez; F. Žebrauskas wice prez; S. Žilinskas, sekr; A. Jurgaitis iždinjkas; S. Mazilewskis, E. Gesewiczia ir A. Banionis—delegatai., A. Puszinskas ir M. Buiwidas salės gaspadoriais.

S. Žilinskas, sekr.,
12 Spring St.

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczіotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub Station No, 60, Chicago, Ill.

Nauja knigelė.

Sziose dienose gawome isz Prusų naują knigelę po wardu: "Parmazonas arba Baisumas Diewo Rustybės", paraszyta Szwentmikio. Yra nauja ir labai žingeidi pasaka paremta ant tikrų faktų neseniai atsitikusių Lietuwoje, lietuwiszkose parapijose. Prekė jos tikt 10c. Gaunama "Lietuwos" redakcijoj.

S. J. Leszczinskas, po sudegimui, atidare naują aptieką po nr. 3318 S. Morgan St., kurioje wiską turi įrengta po senowei.

Wisus sawo kostumerius su reikalais praszo atsilankyti.

Reikalingas yra geras kriauczius į mažą miestelį szale Chicagos. Mokestis: už padarymą "koato" nuo $4,50 iki $5 ir $6, už padirbimą kelinių $1,50 ir tt. Atsiszaukit į "Lietuvos" redakciją

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo draugės Weronikos Jaksztaitės, isz Kauno gub., Reseinių paw Kražių parap., kaimo Szeszkinių. Ji pereitą žiemą atwažiawo isz Lietuwos į Chicagą prie sawo brolio. Ji pati, ar kas kitas, teiksis priduot man jos adresą.

Miss Anna Szimkus,
72 Hill St., Cleveland, O.
(3-3)

Pajieszkau sawo draugų: Juozo Gedwilo, Aleksandro Lutkaus, abu isz kaimo Meinartu ir Kazimiero Pleinio, Laukuwos parap., wisi trys Reseinių paw., Kauno gub. Jie patys, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso.

Mike Bauža,
5546 Sherman St., Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo pusbrolio, A. Raskilo; pirmiaus gyweno South Chicagoj, dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

A. Maciejauskis,
1162 So Oakley ave. Chicago, Ill.

Pajieszkau sawo draugų: Juozo Labanausko isz miestelio Klowainių, Jono Gruszo isz kaimo Stanaiczių ir Bonifato Žigo isz kaimo Serelkų, wisi Kauno gub. Jie patys, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

Felix Sidor,
344 Hamilton St., Grand Rapids, Mich.

Pajieszkau Antano Žukausko, isz Kauno gub., Sziauliu paw., Pabugen kaimo. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

Juozas Jenuszis,
11 Stillman St., Boston, Mass.

Pajieszkau sawo draugo, Juozapo Globio, isz Kauno gub., Reseinių paw., Hegwilu kaimo. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duoti žinią ant adreso tokio:

sJ. Mockiewicz, box 139. Branford, Conn.

Pajieskau sawo brolio, Kazimiero Gudaiczio, isz Kauno gub., Sziaulių paw., Kemero kaimo; pirmiaus gyweno Chicagoj. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Miss Jedwyga Gudaitis,
96 N. 4th St. Booklyn, N. Y.

Baltras Bublis, paeinantis isz Wilniaus gub., buwo pas mus ant boardo ir 24 Wasario, kada mes iszėjome į darbą, atsirakino mano kuparėlį ir radęs $27, iszėmė juos ir iszbėgo. Jis yra 23 metu, bliedno weido, rudų akių, juodų plaukų, usų neturi. Jeigu kas tokį kur užtėmytų, teiksis duot man žinią ant adreso,

Ludwik Iwanowski,
Parsons, Pa

Knigu Kataliogas.

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu, apdaryta drutoj skuroje, nabatytais kraszttais, drucziai apkausztyta ir su kabe	$1.50
Apdaryta szagrine	$2.00
Minkszta me apdare	$3.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj	$3.50
Apdaryta baltuose kauluose	$4.00
" melyname ir juodame aksome	$4,00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia kningele del wyru ir moteriu nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos	75c
Balsas Balandeles didesnis su Officium Parwum	85c
Balsas Balandeles be Officium Parwum szagrino apdaruose	$1.00
Balsas Balandeles su Officium Parwum szagrino apdaruose	$1.25
Balsa Balandeles apdarytas krisztole	$1.50
Balsas Balandeles, aksomo apdaruose	$2.00
Apdaryta baltoj celiuloidoj	$2,50
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose	$3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkausztyta ir su kabe	$1.25
Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiedines, komunijos, mėsiu, miszparu ir daugybe kitu; misiu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos; psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, ražanczіai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, dalil, balta, alidi popiera; stambus, aiszkus drukas. Miera 3¼x4½. Apdaryi Mosokko skuroje, minkszta: iszkimszti, aukso kwietka ir litaros ir auksuoti krasztai. Preke	$1.25
Mažas Aukso Altorius, francuziszkoje skureleje, minkszta: iszminkszta, ant wirszu aukso kryžius ir kwietka, auksyti krasztai, apwalus kampai	$1.50
Mažas Aukso Altorius, baltoje celiuloidoje, iszkilusiais kryžiais ir kwietkomis	$1.50
Mažas Aukso Altorius, baltoje celiuloidoje, kryžiai ir kwietkos insodyti sidabru ir periu. Gražiausia isz wisu	$2.00
Senas Aukso Altorius, drutai apdarytas, auksiti krasztai su kabe	$1.50
Teip turite melstis, didele maldaknyge, wokiszkoms literoms	$1.00
Kanticzkos	75c
150 psalmu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku	50c

Knygos Dwasiszkos intalpos.

Apie Malda kaipo rakta in dangu	10c
Apiankimas SS. Sakramento "	15c
Draugija del iszliuosawimimo dusziu isz czyszcziaus	5c
Ewangelijos, draugs lietuwiszkos ir lenkiszkos ant kožnos nedėlos ir szwentes	75c
Filotea arba kelias in maldinga gywenima	50c
Garsas ape balsybia sudo Diewo "	25c
Gydyklos no balmes smerties	25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas sz. Franciszkaus	20c
Gywenimas szwento Benedikto "	10c
Gywenimas szwencz. Marijos Panos "	20c
Gywenimai wisu Szwentu ant kožnos dienos 5 dideles knygos, kožna po "	65c
Tie patys gywenimai Szwentuju drutai apdaryti, wisos 5 dalys wienoje knygoje, ant nugaros užwardinimai atspausti aukso litaromis	$4.25
Grieszmykas sugrąžytas ant gero kelio per Jezusa Pona "	10c
Girtybe, bjaurybe ir sunkybe to grieko "	15c
Iszganingi dumojimai apie Sopulius Szw. Marijos Panos	20c
Istorija seno ir naujo istatimo su abrozeleis	15c
Istorija seno istatimo no pat sutworimo pasaules iki užgimimo Kristaus	25c
Kas yra griekas? labai naudinga knygele	15c
Kalba ape Kataliku tikejima	15c
Kaip apspakajitie sumianija "	15c
Kanczia W. Jezaus arba Gawenios knygele	20c
Kasdienines Maldos	5c
Meno Szw. Marijos Panos	30c
Mokslas Rymo Kataliku. Kiekwienas žmogus, norintis wadintis tikru Rymo-Kataliku, priwalo perskaityti szia knygele, idant suprastu kas tai yra katalikyste, kurios jis warda neszioja	40c
Misija. Yra tai dwasiszkas mokslas apie tikejima Iszrintas isz Raszto Szw. ir žodžiu paties Kristaus	25c
Nekalybe augsztybe ir grožybe tos dorybes	20c
Pamokslai apie suda Diewo " "	15c
Perspejimas ape szwenta tikejima "	10c
Pamokslai ant didžiuju metiniu szwencziu ir didžiosios nedelos	50c
Stacijos arba Kalwarija	10c
Stebukiai Diewo Szw. Sakramente, daug nabažnu szwentu skaitymu	40c
Szkala pawargeliu siratu ir daugel kitu naudingu žiniu	15c
Tajemnyczios Gywojo Ražanoziaus, 15 tajem nyczіu pundukyje	15c
Tiesos žodžiai apie pamatinius tikejimo daly kus naudingus del mokytu ir nemokytu	35c
Trumpos Katalikiszkos Katekizmos	15c
Trumpos Katekizmos pagal kuniga Pilkauska	15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kun. K. Antanawicziaus	10c
Wartai dangaus "	15c
Wadowas aplankanoziu kanczia Wieszpaties Jezuso Kristuso "	15c
Wadowas in dangu "	40c

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku	20c.
Amžiaus galas Ponsko Plioto, kuris buwo sudėe Wieszpaties Jezaus	5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakalezlu	15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro	10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " "	10c
Apieka Diewo, pasaka	$1,00
Aliute dukte kunigaikszczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka	10c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprietelių wedanoziu isz tikro ir iszganingo tikejimo kaipo in prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra senlaustos ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra senlausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprietelių apsisaugoti	10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes: Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti	30c.
Anima Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kurial skaitytojas atsidžiaugt negales	75c
Birutes dainos " "	10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga	40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " "	$1.00
Dainu skrynele "	20c.
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografiai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gywenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ką weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu gražiu straipsniu Preke	80c
Etnoliogiszkos smulkmenos	25c
Egle žalezіu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramai paraszyti Aleksandro Gužuoziu	25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuviu padejimo	10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos	15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra	50c
Istorija Europos su mapoms	50c
Istorija gražios Katrukos " "	10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje	30c
Istorija gražios Magelenos "	15c
Istorija septyniu Mokytoju "	50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeitą. Parasze Zanawykas	40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima	25c
Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi	15c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus	50c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes	5c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume	10c
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu, del wyru "	25c
Kaip įgytie pinigus ir turta "	10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai " " "	10c
Kas teisybe tai nemoka pulkios apysakeles isz lietuwiu gywenimo "	15c
Kristijonas Duonelaitis " "	10c
Kas yra, o kas bus " " "	10c
Krumpliu Jonas pasaka "	10c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64	10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užsimimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai	10c
Kelios istoriszkos dainos. Gražios ir swarbios ape Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus nigalikszczius, Kražiu skerdynes ir tt	10c
Keisutis, tragedija 5 aktose del teatru	20c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma	10c
Keletas rasztu apie Kražiu, paraszyta Dr. Butkeraiczio. Aiszkiai apraszo pjowyne Kražiuose, kaip tas wiskas atsitiko, kiek ir koki žmones buwo areszituoti, kiek sužeistu, kiek užmuszta, kiek nusudyta ir tt	15c
Lengwas budas pacziam per sawes pramokti le raszytie, del nemokanczіu	10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu "	$2.00
Lietuwiszkas szrupinis "	5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai	50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas " "	15c.
Lietuwnyku bei Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms	35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu ab	$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti geral wirti walgius ir atsakanczіai westi kukne	20c
Lietuwystes praeitis, dabartis ir ateitis	25c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Autano Wienozinsko. Labai gražios dainos	20c
Lietuwiai amžiu žludumuose. Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele wetzia yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui	10c
Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turime su lenkais laikytus ar nuo ju szalintis	10c.
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo ateitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais	10c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Nauding ause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko darosi žalbai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi	30c
Aritmetika. Knyga del iszsimokinimo rokundu	25c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikym sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataisys apeisagoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataisys užlaikyti ciezlybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užaugini sweikais ir twirtais sawo walkelius. Preke	35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose, kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kurts gyr padare del szios žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenanczіam. Turi puslapiu 364. Preke	$1.00
Ta pati drucziai apdaryta	$1.25
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1863 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, muze, szaude ir pjowe nekaltus žmonia, iszgriowe altorius ir užteczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wiesa atsitikima	15c
Lementorius Lietuwiszkas su poterisia katekizmais ir mistranturu	10c
Mokslas apie žeme ir kitus swietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz korji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in ir kitas žwaigždes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu turinti 225 pusla pius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti	75c.
Ta pati apdaryta	$1.00.
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu koklas senowes žmones wartojo del impejimo ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali	50c
Apdarytas	60c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos	25c
Puiki istorija ape Kantrla Alana, kuri per 22 metus walkszczіodama po swieta, daugytia bedu ir wargu kantrei iszkentejo	20c
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweiksleliais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija walkams in prading mokslaing	25c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pafystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir užsilimosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswieiklinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke	50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes	25c

J. LESZCZYNSKIO
Lenkiszkai - Lietuwiszka
APTIEKA
3318 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Turi geriauses gydyklas nuo wisokių ligų; užlaiko wisokes Europines žoleles, Bobro mėsa, ruskas gywas dieles ir tt. Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems sawo ligas, duoda rodas ir prisiunczia gydyklas per pacztą arba per expresą.

Aptiekoje wisada randasi keli daktarai, teipogi per telefona gali pasaukti daktara kas tik koki nori.

Tel. Yards 709.

Dr. Statkiewiczius gywena ant Aptiekos.

J. WEINSTEIN,
pigiausei parsamdo karietas ant weseilių, kriksztinų ir pagrabų.
250 W. 14th Street,
Telefonas Canal 450.

Attorney Beckermanas,
ADWOKATAS.

Geriausei iszprowoja wisokias prowas wisokiuose suduose, kaipo ciwiliszkuose teip ir kriminaliszkuose. Persenėjusias ir užwilktas prowas atjieszko ir daweda prie greitesnio termino.

397 W. 14th St.,
CHICAGO, ILLINOIS.

P. K. BRUCHAS,
užlaiko didelę
Krautuwe
Laikrodžių, Laikrodėlių, Žiedų, Spilkų ir tt.
Szliubinius Žiedus
padaro ant orderio už pigiause prekę.
954 33rd St., Chicago, Ill

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, RÓZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka,
257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szauliu pawiete

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

Elgin'o Laikrodelis!

GERIAUSES IR TIKRIAUSIAI laika rodantis laikrodelis. Gwarantuotas ant 20 metu. 14 karatu 20kau auksyti lukszta, gražiai iszmargyti. Wisai sanariai yra ženklinti marke "ELGIN", tai yra tikras Elgino laikrodelis. Iszsiunczіausia C. O. D.

UŽ $4.85

su priweleiąj iszeksaminawimo. Apžiurek ji, jeigu nesidaboja, nelmk ir nieko tau nekasztuoja.

Jeigu prisiosi $4.85 mes prisiusime $2.00 werta auksyta lenciugeli su szinom laikrodeliu, už kuri ant expreso dameketi tik 50c. Nesiwelyk, o mes užtikriname kad busi užganedytas.

The Walton Watch & Jewelry Co.
209-211 State St., Chicago, Ill.
(Primink warda szio laikraszczio).

"Kosciuszko Pharmacy"
(LIETUWISZKA APTIEKA)
162 W. Chicago Av., CHICAGO.

Paduodam del žinios wisjems lietuwiams jog nuo szios dienos p. Andrius L. Greiczunas liekasi wyriausiu aptiekoriumi musų aptiekos kuri randasi po nr. 162 W. Chicago av., Chicago, Ill., po wardu "Kosciuszko P